

Γιώργος Κασσιπίδης

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Φίλες και φίλοι,

Το όραμα του συνδυασμού μας για τη Δυτική Μακεδονία είναι να καταφέρουμε να έχουμε **μια περιφέρεια ανοιχτή σε όλους τους πολίτες, με πίστη στο γόνιμο διάλογο, τη συλλογικότητα και τις ανθρώπινες αξίες.**

Μια περιφέρεια που κυρίαρχο στόχο θα έχει τη συλλογική αποτελεσματικότητα και τη συλλογική ευημερία.

Είναι κανόνας πως μόνο μέσα από τη συνεργασία των πολλών προάγεται και η ατομική ευημερία. Αυτός ο τόπος το έχει διδάξει αιώνες πριν, ιδιαίτερα στις πιο κρίσιμες και δύσκολες στιγμές της ιστορίας του.

Στο διεθνές περιβάλλον και όχι μόνο στο εθνικό, εντοπίζονται πλέον πολλές Σειρήνες. Δεν μπορούμε να αγνοούμε τις διεθνείς εξελίξεις και να μη λαμβάνουμε υπόψη τις παγκόσμιες αλλαγές και συνθήκες, τους ρυθμούς ανάπτυξης, τις ραγδαίες επιστημονικές ανακαλύψεις, τα τεχνολογικά επιτεύγματα και τις κοινωνικές ανακατατάξεις.

Η θέση μιας επιτυχημένης Περιφερειακής Διοίκησης είναι να αφουγκράζεται το παγκόσμιο γίγνεσθαι και να εφαρμόζει τοπικά τις πολιτικές εκείνες που θα οδηγήσουν σε βιώσιμη ανάπτυξη και ευημερία τους πολίτες της.

Στην περιφέρειά μας, με την εδώ και χρόνια αρνητική πρωτιά στην ανεργία σε Ελλάδα και Ευρώπη για τους νέους κάτω των 25 ετών, με τη μετανάστευση συγγενών και φίλων μας στο εξωτερικό σε συνδυασμό με την υπογεννητικότητα και τη γήρανση του πληθυσμού, ιδίως στα χωριά της υπαίθρου, να αποτελούν ενεργοποιημένη ωρολογιακή βόμβα στα θεμέλια της κοινωνίας μας, οραματιζόμαστε **“μια ισχυρή οικονομία για μια ισχυρή κοινωνία”**, ως πρωταρχική, ξεκάθαρη, επείγουσα αναγκαιότητα, όσο ποτέ στα χρονικά της Δυτικής Μακεδονίας.

Η πρώιμη έλευση της μεταλινιτικής περιόδου στην περιοχή σε συνδυασμό με την τεράστια κρίση στη γούνα και την κτηνοτροφία των τελευταίων ετών, την έλλειψη οργανωμένου σχεδίου για την ενέργεια, τον πρωτογενή τομέα, τη μεταποίηση, τις ΜμΕ, τον τουρισμό και κάθε άλλη παραγωγική δραστηριότητα στη Δυτική Μακεδονία που θα δημιουργούσαν ανάχωμα στην ανεργία, **καθιστούν επείγουσα εθνική προτεραιότητα την κατάρτιση Ολοκληρωμένου Αναπτυξιακού Σχεδίου Δυτικής Μακεδονίας** που θα υιοθετηθεί και θα στηριχτεί απ’ όλα τα κόμματα και τις εκάστοτε κυβερνήσεις τους.

Αλλάζουμε πορεία γιατί η ανάπτυξη της περιφέρειας στηρίζεται πλέον σε μια θετική **μετεξέλιξη** των βασικών επιδιώξεων της, μέσα από ένα απτό και εφαρμόσιμο πλάνο που διαθέτει δομημένη στρατηγική, μέσα από πρωτοβουλίες που εστιάζουν στην

επιχειρηματικότητα και που ποτέ δεν υλοποιήθηκαν μέχρι σήμερα, παρά τις υποσχέσεις και τους πόρους που δαπανήθηκαν.

Δεν αμελούμε όμως και τις **παρεμβάσεις ευθύνης** της αιρετής Περιφερειακής Διοίκησης με στόχο μια καλύτερη ποιότητα ζωής για τους ανθρώπους που παραμένουν εδώ, στον τόπο που αγαπάνε και στη συνεχή μάχη με την καθημερινότητα σε κάθε γωνιά της Δυτικής Μακεδονίας.

Προσπαθούμε με σύγχρονη αντίληψη και αποτελεσματικά εργαλεία πολιτικής για:

 καλύτερες υπηρεσίες προς τους πολίτες, με ισονομία και χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών,

 μια ελκυστικότερη Δυτική Μακεδονία ως τόπο διαμονής και επιχειρείν,

 τη μείωση της ανεργίας σε βάθος τετραετίας (τουλάχιστον έως το επίπεδο του εθνικού μέσου όρου) με νέες, αλλά και ισοδύναμες θέσεις εργασίας, από αυτές που χάνονται λόγω της αλλαγής της ενεργειακής στρατηγικής της Δ.Ε.Η.,

 σύγχρονα αστικά κέντρα σε σύνδεση με τις αγροτικές και παραλίμνιες περιοχές,

 ένα περιβάλλον που εμπνέει να ζεις, αλλά και να επισκέπτεσαι.

Η υγιής επιχειρηματικότητα, η διέξοδος στην απασχόληση, η ευρεία εφαρμογή της κοινωνικής συνοχής με παράλληλη πορεία σεβασμού στο φυσικό, αλλά και στο αστικό περιβάλλον δίνουν το στίγμα της πορείας μας στην **αλλαγή στρατηγικής πορείας** για καλύτερες μέρες των ανθρώπων της περιφέρειας μας.

Ακολουθούν αναλυτικά κείμενα για τομείς, κλάδους και εργαλεία πολιτικής των δυνητικών μας παρεμβάσεων, όπως συντάχθηκαν, υπό το συντονισμό του υποψήφιου Περιφερειάρχη **Γιώργου Κασαπίδη**, από μια πολυτομεακά επιστημονική ομάδα έργου, κατόπιν της μεθοδικής μελέτης των συνθηκών που ισχύουν σήμερα, αλλά και των απόψεων των πολιτών που ήρθαν σε γνώση των στελεχών του συνδυασμού μας τους τελευταίους 6 μήνες. Της παρούσας κατάστασης ακολουθεί κείμενο με τις προτάσεις του προγράμματος, με στόχο την επίτευξη της αλλαγής πορείας...

A. Ποιότητα ζωής

- **Υγεία**
- **Πολιτισμός**
- **Αθλητισμός**
- **Περιβάλλον**
- **Δάση**
- **Πολιτική Προστασία**
- **Ενεργειακή Μετεξέλιξη**
- **Μεταφορές (Προσβασιμότητα – Προσπελασιμότητα)**

B. Επιχειρηματικότητα – Ανάπτυξη Υπαίθρου – Απασχόληση

- **Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη Αγροτικού Τομέα**
- **Επιχειρηματικότητα - Υπηρεσίες – Τουρισμός**
- **Πανεπιστήμιο - Έρευνα - Καινοτομία - Κοινωνία της Γνώσης**
- **Παιδεία - Κατάρτιση – Απασχόληση**

Γ. Περιφερειακές Ενότητες-Οργανισμός, Νέες Πολιτικές & Πρωτοβουλίες

- **Ο Οργανισμός και οι υπηρεσίες προς τους πολίτες**
- **Νέοι τομείς πολιτικής**
- **Σημαντικές νέες πρωτοβουλίες**
- **Η Ευρωπαϊκή διάσταση της Δυτικής Μακεδονίας**

A. Ποιότητα ζωής

➤ Υγεία

Η εικόνα σήμερα...

Κατακερματισμός του συστήματος υγείας και αποσπασματικότητα στην προσφορά υπηρεσιών υγείας, δευτεροβάθμιο σύστημα υγείας με μεγάλο λειτουργικό κόστος, χαμηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών, απουσία ποιοτικού ελέγχου, διοικητικό μάνατζμεντ από κομματικούς παράγοντες και μικρό μέγεθος υποστελεχωμένων κλινικών, άναρχα δομημένο πρωτοβάθμιο σύστημα υγείας (ιδιωτικό και δημόσιο) χωρίς επικοινωνία και διασύνδεση μεταξύ των δομών του, με πλήρη απουσία προγραμμάτων πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης του πληθυσμού. Έλλειψη σημείων επαφής μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, κουλτούρα αντιπαράθεσης και απουσία συνεργατικών διαδικασιών, εμμονή με το νοσοκομειοκεντρικό μοντέλο και την υπολειτουργία των εξωνοσοκομειακών δομών υγείας.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Το μέλημα μας είναι ο ασθενής και όχι τα (μικρό)πολιτικά, οικονομικά και τοπικά συμφέροντα χάριν των οποίων διαιωνίζεται η σημερινή απαράδεκτη κατάσταση στο χώρο της υγείας.

Σκοπεύουμε να αγωνιστούμε για τη δημιουργία μιας μεγάλης νοσοκομειακής δομής με τρίτοβάθμια χαρακτηριστικά, η οποία να αποτελεί σημείο αναφοράς για ολόκληρη την περιοχή για να προσφέρει ποιοτικές και ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας στους πολίτες.

Θα εργαστούμε για τη δημιουργία άμεσης επικοινωνίας μεταξύ των δομών παροχών υγείας, αλλά και των ιατρών πρώτης γραμμής με εξειδικευμένους επιστήμονες για τη βέλτιστη παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Θα αναπτύξουμε νέες υπηρεσίες υγείας οι οποίες σταδιακά θα οδηγήσουν στην απεξάρτηση του ασθενή από το νοσοκομειακό περιβάλλον και θα δημιουργήσουν μια άλλη κουλτούρα υγείας στην περιοχή (ξενώνες, κέντρα ημερήσιας φροντίδας, κέντρα αποκατάστασης, γηριατρικές κλινικές, κλινικές βραχείας νοσηλείας, χειρουργεία ημέρας, μονάδες χρόνιων πασχόντων).

Θα αλλάξουμε τον τρόπο λειτουργίας της Π.Φ.Υ. μέσα από την ανάπτυξη ενός νέου πρωτοβάθμιου δικτύου υγείας με τη συνεργασία του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, τη δημιουργία επιστημονικών ομάδων από διάφορες ειδικότητες, οι οποίες θα οργανώνονται γύρω από κλινικά περιστατικά (διαβήτης, υπέρταση, καρδιαγγειακοί ασθενείς κ.τ.λ.) και το σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης του πληθυσμού.

Στηρίζουμε την Ιπποκράτειο ιατρική ως συμπληρωματική μέθοδο ιατρικής και την ανάπτυξη φαρμάκων φυσικής προέλευσης από φαρμακευτικά φυτά που θα καλλιεργούνται στην περιφέρειά μας. Στο πλαίσιο αυτό, οργανώνουμε την ίδρυση και λειτουργία Ακαδημίας Ιατρικής Γεωργίας στον τόπο μας.

Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό σύστημα υγείας ώστε να ανασχεθεί η μετακίνηση των συμπολιτών μας προς όμορες περιοχές για την εξεύρεση ποιοτικών υπηρεσιών υγείας και να δημιουργηθεί ένα νέο μοντέλο υγείας με στοιχεία εξωστρέφειας, το οποίο σταδιακά θα αρχίσει να απευθύνεται και σε ασθενείς από γειτονικές χώρες (ιατρικός τουρισμός), συμβάλλοντας στην αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της περιοχής μας.

➤ Πολιτισμός

Η εικόνα σήμερα...

Ο κατακερματισμός και η αποσπασματικότητα των πολιτισμικών δράσεων στην περιφέρεια αποδυναμώνει την εικόνα και την προοπτική της να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στο πολιτισμικό γίγνεσθαι της χώρας και της Ευρώπης. Παρά τα τρανταχτά και ισχυρά τεκμήρια ανάπτυξης πολιτισμού από τα προϊστορικά ακόμα χρόνια, τα στοιχεία αυτά δεν προβάλλονται και δεν αξιοποιούνται στο πλαίσιο είτε ενός ολοκληρωμένου προγράμματος, είτε ενός σχεδίου μικρότερης κλίμακας για τον πολιτισμό.

Απ' άκρου εις άκρον η Δυτική Μακεδονία είναι διάσπαρτη με στοιχεία και ευρήματα ενός διαχρονικού πολιτισμού που παραμένουν ασύνδετα μεταξύ τους και χωρίς καμιά προβολή στη σημερινή πραγματικότητα. Έργα και αγώνες ανθρώπων που σημάδεψαν τον τόπο μας στέκουν αποκομμένα από τη σημερινή εποχή, ή απλά καταγράφονται ιστορικά σε αντίστοιχα βιβλία ή στολίζουν τις προθήκες μουσείων ως υλικά εκθέματα χωρίς καμιά αναφορά στην ψυχική και πνευματική αιτία και ανάγκη που τα δημιούργησε. Το ανήσυχο και δημιουργικό πνεύμα ανθρώπων που υπηρέτησαν αξίες διαχρονικές και ανθρωπιστικές δείχνει να εκτοπίζεται από το πνεύμα του τεχνικού πολιτισμού που κυριαρχεί και στην περιφέρεια μας, συνεπικουρούμενου από το πνεύμα του δυτικού ορθολογισμού που εμπορευματοποιεί την τέχνη, τον πολιτισμό, ακόμα και την ίδια τη ζωή. Η ευγένεια, η καλαισθησία, ο σεβασμός, η φιλανθρωπία προβάλλονται ως αδυναμίες παρά ως αρετές στους νέους ανθρώπους, που απεγνωσμένα ψάχνουν να βρουν ένα αληθινό περιεχόμενο στη λειτουργία της κοινωνίας μας. Ακόμα και η τοπική ιστορία με ανθρώπους πρότυπα, αγίους, ήρωες και ευεργέτες μοιάζει να αφήνει αδιάφορους τους ιθύνοντες μπροστά σε επιδιώξεις και σκοπιμότητες σε βάρος της ιστορικής αλήθειας, του δικαίου και του πολιτισμού μας.

Η πολιτισμική κληρονομιά αποτελεί για κάθε κοινωνία το φορέα μέσα από τον οποίο διαρθρώνει τη διαδοχή των γενεών και την εξελικτική της πορεία προς την ολοκλήρωσή της. Κάθε κοινωνία πρέπει να ξέρει τι παρέλαβε για να αποφασίσει τι θα παραδώσει. Στη Δυτική Μακεδονία αυτά που κληρονομούμε είναι πολλά και πολύτιμα:

- Τα αρχοντικά της Σιάτιστας, της Εράτουρας, της Κοζάνης, της Καστοριάς, της Βλάστης και του Τσοτουλίου και τα νεοκλασικά της Φλώρινας.

- Τα 17 μοναστήρια και οι δεκάδες ιστορικοί Ιεροί Ναοί από το πρώιμο ακόμη Βυζάντιο.

- Η ιστορική συλλογή της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης με τα 200.000 τεκμήρια και τους εκατοντάδες χειρόγραφους κώδικες.

- Τα λαογραφικά κατά τόπους έθιμα σε όλον τον ημερολογιακό κύκλο του έτους, η Κοζανίτικη Αποκριά, τα Ραγκουτσάρια, οι Φωτιές της Φλώρινας, οι Μωμόεροι, οι Λαζαρίνες της Αιανής.

- Οι συλλογές του Αρχαιολογικού Μουσείου Αιανής και του Λαογραφικού Μουσείου Κοζάνης.

- Η παραγωγή των Δυτικομακεδόνων λογίων, μουσικών, καλλιτεχνών των τελευταίων τριών αιώνων.

- Τα πλούσια γλωσσικά ιδιώματα κ.α.

Ο τόπος μας διαθέτει ένα εξαιρετικό απόθεμα πολιτιστικής και πνευματικής κληρονομιάς που καλύπτει ένα συνεχή ιστορικό χρόνο από την προϊστορία μέχρι σήμερα και το οποίο αφορά μια οικουμενική πρόταση: ο πολιτισμός, η πιο γνωστή ταυτότητα του Ελληνισμού πρέπει στις ακριτικές περιφέρειες και ειδικότερα στην Δυτική Μακεδονία να γίνει **ο πομπός και ο συνεκτικός ιστός** όλων των άλλων πολιτικών στοχεύσεων μας.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Ο πολιτισμός αποτελεί για εμάς **παρακαταθήκη και κληρονομιά** που θα διαφυλάξουμε και θα αξιοποιήσουμε με εξωστρέφεια. Είναι ο πομπός των καλύτερων ιδεών και πρακτικών μας και θα τον τοποθετήσουμε ψηλά στην ιεράρχηση.

Στην επόμενη περίοδο η Δυτική Μακεδονία θα παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στον εθνικό σχεδιασμό, επειδή αυτό επιβάλλεται από τις πολιτικές συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί. Ο πολιτισμός της θα είναι παρών σε κάθε εθνικό και διεθνή διάλογο και σε αυτόν τον διάλογο τον πρώτο λόγο θα τον έχουν οι δημιουργικοί πολίτες της Δυτικής Μακεδονίας.

Η παράταξή μας εγγυάται **τρεις βασικές αρχές** στα πολιτιστικά: την **υπεράσπιση της κληρονομιάς** μας, την ισότιμη και ισορροπημένη **στήριξη σε όλα τα είδη πολιτιστικής έκφρασης** και την φιλόδοξη **προώθηση της πολιτιστικής δραστηριότητας** της περιοχής με σχέδιο και αυξανόμενη ένταση.

Δε θα μείνουμε στις γενικόλογες διακηρύξεις του παρελθόντος, αλλά θα δώσουμε στον πολιτισμό την κεντρική θέση που του ανήκει. Όχι από επιλογή, αλλά από επιταγή. Γιατί η **σωστή πολιτική** τελικά οφείλει να **υπερασπίζεται αυτό για το οποίο η ελεύθερη κοινωνία μας πάντα αγωνίστηκε: τον πολιτισμό μας.**

Ο πολιτισμός για εμάς είναι ο τελικός στόχος της πολιτικής. Είναι ο πρωταρχικός λόγος για τον οποίο ασκούμε πολιτική. Πολιτισμός είναι η δημοκρατική ζωή, η ελευθερία έκφρασης, το γίνεσθαι της κοινωνίας του συνόλου, δηλαδή των ελεύθερων ανθρώπων. Είναι η τελειότερη έκφραση της ανθρώπινης δημιουργίας λίγο πριν την ολοκλήρωση και ηθική τελείωση του ανθρώπου, μέσα από τις τέχνες, τα γράμματα, τις επιστήμες, την ποίηση, την αρχιτεκτονική και στην υπηρεσία πάντα της ανθρώπινης ύπαρξης και ζωής. Δική μας στάση απέναντι σε αυτό το ζητούμενο είναι να καταρτίσουμε ένα εκτελέσιμο σχέδιο το οποίο θα εφαρμόσουμε για να υπηρετήσουμε τον πολιτισμό, όπως αξίζει και αρμόζει σε μια σύγχρονη, δημοκρατική πολιτεία.

Το όραμά μας είναι να αντιμετωπίσουμε τα επί μέρους ζητήματα συνεκτικά με μια **ολιστική προσέγγιση** και να προάγουμε την **εξωστρέφεια**.

Συστατικά στοιχεία της ολιστικής αυτής προσέγγισης είναι, το τοπίο, η κληρονομιά και οι άνθρωποι της Δυτικής Μακεδονίας.

Επενδύουμε στην αξία του τοπίου της Δυτικής Μακεδονίας και της μοναδικής ποικιλίας πνευματικής δραστηριότητας που παρουσιάζει από τις Πρέσπες μέχρι τον Αλιάκμονα και από την Πίνδο μέχρι την Βεγορίτιδα. Η επίδραση της βιοποικιλότητας στην ανάπτυξη διαχρονικά ξεχωριστών πολιτισμικών γνωρισμάτων των τοπικών κοινωνιών σε ολόκληρη τη Δυτική Μακεδονία, είναι χαρακτηριστικό της πανσπερμίας πολιτισμικών ιδιομορφιών σε ολόκληρη την Ελλάδα. Το ιδιαίτερο αυτό μωσαϊκό οριοθετείται στους εξής τομείς:

- Την προϊστορία, την αρχαιότητα και τους ρωμαϊκούς χρόνους.
- Την εκκλησιαστική και βυζαντινή τέχνη από τον 6^ο αιώνα μέχρι και τη ζωντανή λατρευτική και μοναστική ζωή σήμερα.
- Την πνευματική παραγωγή της Δυτικής Μακεδονίας την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.
- Την παραδοσιακή αρχιτεκτονική.
- Τα λαϊκά και παραδοσιακά έθιμα, τις παραδοσιακές τέχνες, καθώς και την γαστρονομία.
- Την πολυσχιδή σύγχρονη δημιουργία στις τέχνες και τα γράμματα.
- Τον λόγο πολιτισμό.

Το τοπίο αυτό αποτελεί ένα **φυσικό πολιτιστικό δίκτυο**. Η πρότασή μας είναι **να το αναδείξουμε και να το τονώσουμε**.

Η κληρονομιά αυτή είναι ένα **ιστορικό δίκτυο**. Η πρότασή μας είναι **να την αφηγηθούμε, να την εμπλουτίσουμε και να τη διατηρήσουμε**.

Πιστεύουμε στους δημιουργικούς ανθρώπους της Δυτικής Μακεδονίας ως τη μαγιά για την πνευματική ανάταση και τόνωση της δημιουργικότητας και του Φιλελληνισμού.

Τίποτα δεν μπορεί να γίνει πράξη αν δεν ενεργοποιηθούν οι δημιουργικές δυνάμεις ενός τόπου. Οι καλλιτέχνες, οι φωτογράφοι, οι ζωγράφοι, οι μουσικοί, οι συγγραφείς, οι αρχιτέκτονες, οι εικαστικοί, οι ηθοποιοί, οι χορογράφοι. Οι ιστορικοί και οι αρχαιολόγοι. Οι εκπαιδευτικοί και οι λαογράφοι. Η ανθρωπογεωγραφία αυτή των δημιουργικών κοινοτήτων είναι το μεγάλο πολιτιστικό μωσαϊκό που η Δυτική Μακεδονία πρέπει να εκπέμπει έξω από τα σύνορά της και τα σύνορα της χώρας. Θα επιδιώξουμε να ακούσουμε και να στηρίξουμε όλες τις υπαρκτές δημιουργικές δομές, όπως:

- Τους εκατοντάδες πολιτιστικούς συλλόγους της Δυτικής Μακεδονίας.
- Τα Ωδεία και άλλα καλλιτεχνικά εκπαιδευτήρια.

- Τα εικαστικά, καλλιτεχνικά και φωτογραφικά εργαστήρια.
- Τις αρμόδιες εκπαιδευτικές και αρχαιολογικές δομές.
- Τις βιβλιοθήκες.
- Τις δεκάδες θεατρικές ομάδες και το Δη.Πε.Θε.
- Τη Σχολή Καλών Τεχνών στη Φλώρινα.
- Τα καλλιτεχνικά και μουσικά σχολεία.

Οι άνθρωποι που υπηρετούν τον πολιτισμό είναι ένα **ζωντανό δίκτυο**. Η πρότασή μας είναι **να τους στηρίξουμε και να τους αναδείξουμε**.

Εργαζόμαστε με προγραμματισμό και μεθοδικότητα για να προκύψει ουσιαστικό αποτέλεσμα με θετικές επιπτώσεις στην κοινωνία, στην οικονομία, στον πολιτισμό και στο περιβάλλον της Δυτικής Μακεδονίας. Καμία πρόθεση δεν είναι γόνιμη αν δεν υπάρχει εφαρμόσιμο σχέδιο και μεθοδολογία, αλλά και συγκεκριμένος χρονικός ορίζοντας. Τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουμε στην επόμενη αυτοδιοικητική περίοδο είναι συγκεκριμένα:

- Άμεση **χαρτογράφηση** του συνόλου των φορέων πολιτισμού. Αποτίμηση των δυνατοτήτων τους.

- Άμεσος **διάλογος** με εκπροσώπους των φορέων ώστε να καθοριστούν οι στρατηγικές προτεραιότητες. Συντονισμός και σύμπραξη για την αποσαφήνιση στόχων κοινής αποδοχής.

- **Κατάρτιση ψηφιακού αποθετηρίου** και ψηφιακού πολιτιστικού μητρώου.

- Σύσταση χρηματοδοτικού χαρτοφυλακίου με κριτήριο τη βιώσιμη **συμμετοχή σε προγράμματα** και τη διεκδίκηση των κατάλληλων κονδυλίων για γρήγορη και αποτελεσματική απορρόφηση.

- Αξιοποίηση της Περιφέρειας ως φορέα υποδοχής διεθνών διοργανώσεων.

- Κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου για τον πολιτισμό καθώς και επιχειρησιακών σχεδίων επικοινωνίας, digital marketing και ανάπτυξης κοινού.

- Ολοκληρωμένη ένταξη του στρατηγικού σχεδιασμού στο συνολικό στρατηγικό σχέδιο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

➤ **Αθλητισμός**

Η εικόνα σήμερα...

Το ενδιαφέρον της σημερινής Περιφερειακής Αρχής για τον αθλητισμό ήταν περιστασιακό και αποσπασματικό. Οι όποιες ελάχιστες δράσεις διακρίνονται από την έλλειψη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου με συγκεκριμένες στοχεύσεις και τον αντίστοιχο προγραμματισμό. Καταδεικνύεται εμφανώς η έλλειψη οράματος για τη νεολαία και το γενικό πληθυσμό ως προς τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και την ποιότητα της ζωής των πολιτών της Δυτικής Μακεδονίας.

Μορφές αθλητισμού που θα μπορούσαν να έχουν αναπτυχθεί οργανωμένα και με σχέδιο είναι ο συλλογικός, ο μαζικός και ο εργασιακός. Τα διαθέσιμα μέσα, οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες για την προαγωγή των μορφών αυτών αθλητισμού δεν αξιοποιήθηκαν, πολύ δε περισσότερο για τη στήριξη πιο απαιτητικών αθλητικών δραστηριοτήτων μέχρι του επιπέδου πρωταθλητισμού.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Πιστεύουμε ότι ο αθλητισμός αποτελεί ανώτερη ανθρώπινη δραστηριότητα που βοηθά τον άνθρωπο να εκφραστεί ψυχοσωματικά, καλλιεργώντας αξίες που υπηρετούν το ωραίο, το μεγάλο και το αληθινό.

Το όραμά μας για τον αθλητισμό ταυτίζεται με τη θεώρηση ότι **ο αθλητισμός με φρόνηση εξασφαλίζει καλή υγεία και ευεξία στον άνθρωπο, ταυτόχρονα με την απόκτηση αυθεντικών εμπειριών ανθρώπινων στιγμών που ομορφαίνουν τη ζωή.** Πρόνοια και δράση που οφείλουμε να αναπτύξουμε ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, στην οποία η σωματική άσκηση αναδεικνύεται ως παράγοντας ποιότητας ζωής, αλλά και ως προϋπόθεση για την πρόληψη όλων των ασθενειών. Σήμερα η άσκηση κρίνεται ως το σημαντικότερο φάρμακο, φτάνοντας να συνταγογραφείται από όλες τις ιατρικές ειδικότητες. Η πρόνοια για τη δημιουργία αθλητικής παιδείας και κουλτούρας άσκησης και άθλησης, με επιστημονική καθοδήγηση και παρακολούθηση, αποτελεί μια από τις κεντρικές προτεραιότητές μας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των μελών της κοινωνίας μας.

Το σχέδιο μας περιλαμβάνει τη στήριξη του αθλητισμού, ιδιαίτερα του σωματειακού, λαμβάνοντας μέριμνα, ως Περιφερειακή Διοίκηση, για την παροχή της σύγχρονης τεχνογνωσίας και τεχνολογίας. Ταυτόχρονα, η αξιοποίηση του σχετικού επιστημονικού δυναμικού θα μπορούσε να συμβάλλει στην εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του αθλητισμού σε όλες τις εκφάνσεις του.

Θα εργαστούμε για την καλλιέργεια και ανάπτυξη του αθλητισμού στη Δυτική Μακεδονία, ώστε η νεολαία μας να αναδείξει το καλύτερο δυναμικό της, μέσα από την ενεργητική δημιουργικότητα, την άμιλλα, την ομαδικότητα, την αγωνιστικότητα

και την ομαλή κοινωνικοποίηση που εξασφαλίζει η αθλητική δραστηριότητα. Σε ένα εύρος που εκτείνεται από την ορεινή χιονοδρομία στους ορεινούς όγκους της περιφέρειάς μας έως το ναυταθλητισμό που εκφράζεται μέσω της κωπηλασίας στις λίμνες της Καστοριάς, του Αλιάκμονα και σε άλλα υδατικά οικοσυστήματα. Επίσης, από όλα τα κλασσικά ομαδικά και ατομικά αθλήματα στις ανοιχτές ή κλειστές εγκαταστάσεις έως τα σύγχρονα αθλήματα ιδιαίτερων απαιτήσεων των ορεινών με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά περιοχών.

Θα επιδιώξουμε τη σύμπραξη των ενώσεων των αθλημάτων που καλλιεργούνται στην περιφέρεια μας, με βάση το σχεδιασμό τους για την ανάπτυξη των αθλημάτων που εκπροσωπούν.

Θα στηρίξουμε την αναβάθμιση κρατικών γυμναστηρίων - αθλητικών κέντρων και ιδιωτικών γυμναστηρίων, μέσω της εκπόνησης προγραμμάτων επιμόρφωσης του προσωπικού τους, πάνω στις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις στις σχετικές δράσεις. Ανάλογη θα είναι η στήριξη στους προπονητές αναπτυξιακών ηλικιών, με εκπόνηση προγραμμάτων επιμόρφωσης, αλλά και με την απαραίτητη οικονομική στήριξη σε καινοτόμες ιδέες στην κατεύθυνση της ανάπτυξης των αθλημάτων.

Θα καταρτίσουμε πρόγραμμα καινοτόμων δράσεων που περιλαμβάνει την επιστημονική διερεύνηση της υπάρχουσας κατάστασης στον αθλητισμό και την παιδαγωγική προσέγγιση των όποιων παρεμβάσεων. Αντικείμενο του προγράμματος, η διερεύνηση των στάσεων και συμπεριφορών του πληθυσμού και η αξιοποίηση του συνόλου του νεανικού αθλητικού πληθυσμού. Τόσο αυτών που συμμετέχουν στην άθληση για ψυχαγωγικούς σκοπούς, όσο και των ταλαντούχων που βλέπουν τον αθλητισμό ως διέξοδο στην αναζήτηση της προόδου και της αθλητικής αριστείας.

Θα επιδιώξουμε την ένταξη των ευαίσθητων ομάδων πληθυσμού, μέσα στη σφαίρα του αθλητισμού και της άσκησης, όπως τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα τρίτης ηλικίας. Το ίδιο και για τα άτομα που μέχρι σήμερα δεν είχαν καμία επαφή με τον αθλητισμό για την κάλυψη του ελεύθερου χρόνου τους. Με κατάλληλη επιστημονική υποστήριξη σκοπεύουμε να δείξουμε ότι η άσκηση είναι δικαίωμα των πολιτών, αλλά και υποχρέωση της πολιτείας, όπως και της αυτοδιοίκησης η παροχή των αντίστοιχων διεξόδων.

Θα ενισχύσουμε το σχολικό αθλητισμό και τη φυσική αγωγή ως δράσεις ουσιαστικής μόρφωσης των μαθητών και αυριανών ενηλίκων ενεργών πολιτών στην κοινωνία μας. Δεσμευόμαστε ότι σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς φορείς, θα στηρίξουμε δράσεις επιμόρφωσης των καθηγητών φυσικής αγωγής, προπονητών, διαιτητών και αθλητικών παραγόντων, με την πιο σύγχρονη επιστημονική γνώση στο αντικείμενο αυτό. Στο πλαίσιο αυτό, θα επιδιώξουμε σταθερή συνεργασία με την πανεπιστημιακή κοινότητα φυσικής αγωγής και σε ερευνητικό επίπεδο, σε θέματα άθλησης, άσκησης και διοίκησης αθλητικών συλλόγων στην Περιφέρεια μας.

Θα δώσουμε έμφαση σε προγράμματα ανάπτυξης της προληπτικής και θεραπευτικής γυμναστικής. Η σύνδεση της άθλησης και της άσκησης με την υγεία δίνει το περιθώριο να αξιοποιήσουμε το αντίστοιχο έμπυχο δυναμικό με την εκπόνηση, αλλά και τη στήριξη αντίστοιχων δράσεων (εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών). Καθιερώνουμε για το σκοπό αυτόν τακτικό επιστημονικό συνέδριο με σχετικές παράλληλες δράσεις. Στην κατεύθυνση αυτή, η συνεργασία με τους φορείς της ειδικής φυσικής αγωγής, τους φυσικοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές και αθλητικούς ψυχολόγους θα μπορούσε να συμβάλει στην προαγωγή της ιδέας της άσκησης για Υγεία και Ποιότητα Ζωής στην Περιφέρεια μας.

Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται μια σύγχρονη προσέγγιση για την αθλητική παιδεία και την ενσωμάτωση της αξίας της φυσικής αγωγής στην καθημερινότητα και τον πολιτισμό της. Έχει αναδείξει σημαντικές προσωπικότητες στον αθλητισμό και τις συλλογικές αθλητικές προσπάθειες. Η βιωματική εμπειρία αποφυγής κινδύνων στην κρίσιμη νεανική ηλικία και οι έντονες αληθινές συγκινήσεις που προσφέρει η ενασχόληση με τον αθλητισμό στον άνθρωπο, καθιστούν το όραμα αυτό, υπόσχεση τιμής. Η δέσμευσή μας, αλλά και στη συνέχεια η υλοποίηση αυτού του οράματος είναι μια αλλαγή πορείας και στο χώρο του αθλητισμού. Είναι μια πορεία μπροστά μας, ένας αγώνας ταχύτητας, ένας μαραθώνιος ή ένα άλμα επί κοντώ. Μία πρόκληση που καλούμαστε να ξεπεράσουμε με τη συναίνεση των πολιτών.

➤ Περιβάλλον

Η εικόνα σήμερα.....

Η Δυτική Μακεδονία διαθέτει μοναδική βιοποικιλότητα με εξαίσια, πλούσια οικοσυστήματα και με μεγάλο βαθμό ενδημισμού. Η αξία της για τις τοπικές κοινωνίες μεταφράζεται κυρίως στην εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και του φυσικού κάλλους και λιγότερο στην αξιοποίηση του γενετικού υλικού φυτών και ζώων και δη των ενδημικών.

Παρά τον πλούτο αυτόν και τις κατευθύνσεις που δίδονται σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με την εθνική στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, η περιφέρεια αναζητά ακόμα τον προσανατολισμό της και τη δική της στρατηγική.

Παγκοσμίου φήμης οικοσυστήματα της Δυτικής Μακεδονίας, ζωτικής σημασίας για τη ζωή και την οικονομία ολόκληρης της χώρας, καθώς και άλλα περιφερειακής εμβέλειας, είναι ασύνδετα με την ανύπαρκτη ταυτότητα για τη διεθνή προβολή της περιφέρειας.

Παράνομες υλοτομίες και αμμοληψίες, λεηλασία και ληστρική εκμετάλλευση από ξένους και εγχώριους συλλέκτες – εμπόρους της σπάνιας χλωρίδας των ορεινών όγκων της Δυτικής Μακεδονίας είναι συνήθη και ανεξέλεγκτα φαινόμενα. Ταυτόχρονα, σπάνιες φυλές παραγωγικών ζώων παραμένουν ανεκμετάλλευτο κεφάλαιο, τόσο για την επιστημονική έρευνα, όσο και την πραγματική οικονομία.

Αλλάζουμε πορεία γιατί....

Το μέλημά μας είναι η αρμονική συνύπαρξη του ανθρώπου με το περιβάλλον, βασισμένη στην επιστημονική γνώση και τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, που σέβεται κάθε μορφή ζωής και αξιοποιεί την οικολογική ισορροπία προς όφελος της προόδου και της ανθρώπινης ευημερίας.

Αγωνιζόμαστε για τη διατήρηση των γενετικών πόρων και της βιοποικιλότητας της Δυτικής Μακεδονίας. Προτεραιότητα είναι η δημιουργία τράπεζας γενετικού υλικού για τα φυτά και τα ζώα της Δυτικής Μακεδονίας, η οποία να αποτελεί σημείο αναφοράς για ολόκληρη τη χώρα. Στο πλαίσιο αυτό, θα εργαστούμε σε συνεργασία με τα αντίστοιχα πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα και φορείς της χώρας για την αύξηση της διαθέσιμης γνώσης σχετικά με τα οικοσυστήματα και τους γενετικούς τους πόρους, με συγκέντρωση και καταγραφή του υλικού αυτού και τη συστηματική αξιοποίησή του. Η δημιουργία βοτανικού κήπου, τράπεζας πληροφοριών, πιλοτικών και παραγωγικών καλλιεργειών ντόπιων ποικιλιών, εκτροφών αυτόχθονων φυλών ζώων, η ανάδειξη σπάνιων φυτοκοινωνιών, είναι δράσεις με πρακτικό ενδιαφέρον και ουσιαστικά αποτελέσματα για την περιφερειακή ανάπτυξη. Με τον τρόπο αυτόν θα αυξηθεί η διαθέσιμη ποσότητα, στην αγορά, φυτών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, εξαιτίας της ληστρικής εκμετάλλευσης τους από τα φυσικά τους ενδιαίτηματα.

Εργαζόμαστε για τη διατήρηση του ελληνικού τοπίου και την προστασία των οικοσυστημάτων από τη ληστρική εκμετάλλευση και την αλόγιστη χρήση των φυσικών τους πόρων, καθώς επίσης από την είσοδο και εισαγωγή ξενικών ειδών που διαταράσσουν και αλλοιώνουν την οικολογική ισορροπία και το τοπία αντίστοιχα και που κυρίως, γίνονται για εμπορικούς σκοπούς. Με συστηματική ενημέρωση για την αξία και το ρόλο των οικοσυστημάτων στη ζωή και την οικονομία των τοπικών κοινωνιών, θα επιδιώξουμε την ενσωμάτωση της σπουδαιότητας της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο αξιακό σύστημα των κοινωνιών αυτών και την ενεργό συμμετοχή της προς την κατεύθυνση αυτή. Θα ενισχύσουμε για το σκοπό αυτό το ρόλο και τη δράση των κέντρων περιβάλλοντος που υφίστανται ήδη και θα επιδιώξουμε τη διασύνδεσή τους με αντίστοιχα κέντρα και δίκτυα χωρών της Ε.Ε.

Πιστεύουμε στην οικονομική διάσταση της βιοποικιλότητας ως ένα από τα αναξιοποίητα μέχρι σήμερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Δυτικής Μακεδονίας. Σπάνια οικοσυστήματα, υγροτοπικά, δασικά, αγροτικά και λιβαδικά παραμένουν σχεδόν αχαρτογράφητα, ασυντόνιστα και ανένταχτα σε ένα συνολικό ολοκληρωμένο σχεδιασμό ήπιας οικοτουριστικής ανάπτυξης στη Δυτική Μακεδονία που μέχρι σήμερα δεν υπάρχει. Ταυτόχρονα, με την παραγωγή τοπικών προϊόντων που θα βασίζονται σε τοπικούς φυσικούς πόρους και αγροτικές πρώτες ύλες, θα μεταφράζεται η γενετική ποικιλότητα σε διαφοροποιημένα τελικά προϊόντα με βάση την ποικιλία, το είδος ή τη φυλή των φυτών και των ζώων αντίστοιχα, από τα οποία θα προκύπτουν. Τέλος, η ανάπτυξη εκπαιδευτικών δράσεων για επαγγέλματα που σχετίζονται άμεσα με τα οικοσυστήματα (συνοδοί βουνού, μανιταροσυλλέκτες, αθλήματα βουνού κ.α.) θα έχουν θετική συμβολή τόσο στην προστασία του περιβάλλοντος όσο και στην τοπική ανάπτυξη.

Καθιερώνουμε νέο σήμα ποιότητας με το ακρωνύμιο Π.Ο.Ε.Π. (Προϊόντα Οικολογικά Ευαίσθητων Περιοχών) για προϊόντα που θα παράγονται σε οικολογικά ευαίσθητες προστατευόμενες περιοχές. Η παραγωγή τους θα γίνεται σύμφωνα με αναγνωρισμένες φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές και μεθόδους που θα εγγυώνται την προστασία του περιβάλλοντος, άριστη ποιότητα και υψηλή διατροφική αξία για τον άνθρωπο ή τα ζώα.

Αναδεικνύουμε την ιατρική, φαρμακευτική και γαστρονομική διάσταση της βιοποικιλότητας. Αυτοφυή αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά με ξεχωριστές ιδιότητες, μπορούν να αποτελέσουν νέο υλικό για γεωργικές καλλιέργειες με τελικά προϊόντα υψηλής βιολογικής και προστιθέμενης αξίας, πολλαπλών χρήσεων και σημαντικών εφαρμογών στην ιατρική, τη φαρμακοποιία, την κοσμετολογία, τη γαστρονομία κ.α. Δράσεις θερμαλισμού σε ιαματικές πηγές θα ενισχυθούν με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας στους πολίτες και επισκέπτες της Δυτικής Μακεδονίας, καθώς και δράσεις «δασικής

ιατρικής» που διαρκώς αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια, κυρίως, σε αναπτυγμένες κοινωνίες που ανακάλυψαν τη σπουδαιότητά της.

Εργαζόμαστε για την οργάνωση περιφερειακού δικτύου προστατευόμενων περιοχών, για τον καλύτερο συντονισμό δράσεων προστασίας και αξιοποίησης των περιοχών αυτών, με στόχο τη μεγιστοποίηση των ωφελειών για τις τοπικές κοινωνίες. Επίσης εργαζόμαστε για την αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης σε σχέση με την προστασία της βιοποικιλότητας.

Ενισχύουμε δράσεις και ενέργειες αναγκαίες για την αναβάθμιση των φυσικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος στη Δυτική Μακεδονία, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των νερών και των υδροτοπικών οικοσυστημάτων από τη ρύπανση, καθώς και των εδαφών από τη διάβρωση. Πρόκειται για δύο πολύτιμους και αναγκαίους για τη ζωή φυσικούς πόρους με σχέση αλληλεξάρτησης ως προς την υπόσταση, το ρόλο και τη λειτουργία τους σε κάθε οικοσύστημα. Το άριστο επίπεδο οικολογικής ισορροπίας μεταξύ τους, με στοχευμένες παρεμβάσεις, εγγυάται ποιοτικό και άφθονο νερό καθώς και προστασία του πολύτιμου επιφανειακού εδάφους από διάβρωση.

Αξιοποιούμε επιστημονικό προσωπικό και ερευνητικό υλικό για την επίλυση σοβαρών περιβαλλοντικών ζητημάτων της Δυτικής Μακεδονίας, ενθαρρύνοντας τη λειτουργία ενός οργάνου σε συνεργασία με τη Δ.Ε.Η., τα δασαρχεία, τη ΔΙ.Α.ΔΥ.ΜΑ., τους Τ.Ο.Ε.Β και άλλους φορείς και περιβαλλοντικές οργανώσεις, για τον καλύτερο συντονισμό και προγραμματισμό δράσεων και ενεργειών για το σκοπό αυτόν.

Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται και αξιώνει την αποκατάσταση και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος σε υψηλό επίπεδο, που θα εξασφαλίζει τη φυσική λειτουργία των ευαίσθητων οικοσυστημάτων, την προστασία της βιοποικιλότητας, τη διατήρηση και επαναφορά βιώσιμων ανθρώπινων δραστηριοτήτων εναρμονισμένων με τη φέρουσα ικανότητα και την οικολογική ισορροπία, στην υπηρεσία της ζωής και του ανθρώπου.

➤ Δάση

Η εικόνα σήμερα...

Η περιφέρεια διαθέτει τεράστιο δασικό πλούτο και υψηλή βιοποικιλότητα σε σχέση με την έκτασή της. Υπάρχουν όμως πολλές ελλείψεις τεχνικού και εργατικού δυναμικού, σύγχρονου μηχανικού εξοπλισμού, εμπειρίας στον τομέα της εμπορίας και της διάθεσης δασικών προϊόντων (ξυλωδών ή μη), πιστοποίησης δασών και δασικών προϊόντων, μονάδων μεταποίησης - τυποποίησης και εμπορίας δασικών προϊόντων.

Επίσης παράγονται πολύ μεγάλες ποσότητες αγροτικής και δασικής υπολειμματικής βιομάζας, αλλά η έλλειψη ανάλογου αριθμού επενδύσεων σε σχετικά έργα παραγωγής ενέργειας, πέραν των όποιων θεσμικών εμποδίων παρουσιάζονται, οφείλεται σε σημαντικό βαθμό και στη μη ύπαρξη μοντέλου διαχείρισης της αγροτικής ή/και δασικής βιομάζας.

Τα μη ξυλώδη δασικά προϊόντα, όπως τα μανιτάρια, το κουκουνάρι, τα βαλανίδια, οι ρητίνες, τα φαρμακευτικά φυτά και τα άγρια χόρτα, μεταξύ άλλων, παρέχουν σημαντικές εμπορικές δραστηριότητες στις δασικές περιοχές σε όλο τον κόσμο. Σε κάποιες περιοχές και της λεκάνης της Μεσογείου, αποτελούν περισσότερο επικερδή εκμετάλλευση από την ξυλεία, σε αντίθεση με την έλλειψη σωστής διαχείρισης και αξιοποίησης τους από τη χώρα και την περιφέρεια μας.

Υπάρχουν προβλήματα στο μοντέλο ανάπτυξης του οικοτουρισμού και αγροτουρισμού. Λείπει ο πλουραλισμός στην προσφορά υπηρεσιών και η αυθεντικότητα σε προϊόντα και υπηρεσίες. Απουσιάζει και ο χαρακτήρας που θα προσδώσει ξεχωριστή ταυτότητα και διαφοροποίηση του μοντέλου αυτού από τον κλασικό μαζικό τουρισμό του καλοκαιριού στα παραθαλάσσια θέρετρα.

Αλλάζουμε πορεία γιατί στοχεύουμε...

Στην **αύξηση** της συμβολής του δασικού τομέα στο Α.Ε.Π. της περιφέρειας.

Στην **ενίσχυση** των δασικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών ωφελειών από τα δάση με τη στήριξη και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των παραδασόβιων πληθυσμών.

Στην **κατοχύρωση** ενός brand name της περιφέρειας ως προορισμό που παράγει μεταξύ άλλων και ποιοτικά πιστοποιημένα δασικά προϊόντα (ξυλώδη και μη) και υπηρεσίες.

Στην **ενίσχυση** του αγροτικού εισοδήματος μέσω της ανάπτυξης του οικοτουρισμού, αγροτουρισμού και της ενεργειακής εκμετάλλευσης προϊόντων που μένουν αδιάθετα (υπολείμματα).

Στην **εκπόνηση** τοπικών σχεδίων εκκένωσης και προστασίας του τοπικού πληθυσμού από κινδύνους φυσικών καταστροφών, ιδιαίτερα στους κρίσιμους οικισμούς που βρίσκονται σε ζώνες μίξης δασών – οικιστικών περιοχών.

Στην **ευαισθητοποίηση** μαθητών και ενηλίκων σε θέματα περιβάλλοντος με προγράμματα και στη **δημιουργία** «Πράσινων οικολογικών σχολικών κήπων» τα οποία ενθαρρύνουν τα παιδιά να συμμετέχουν στο σχεδιασμό και στη διαχείριση του σχολικού περιβάλλοντος.

Στην **αύξηση** της δασοσκεπούς επιφάνειας της περιφέρειας κατά 5% μέσα στην επόμενη 5ετία.

Στην **ίδρυση** ενός δασικού φυτωρίου με σκοπό την παραγωγή κατάλληλου δασικού πολλαπλασιαστικού υλικού, κυρίως δασικών ενδημικών και ιθαγενών ειδών.

Η Δυτική Μακεδονία μπορεί να γίνει **πρότυπο** αειφορικής διαχείρισης και ανάπτυξης των δασικών και φυσικών της οικοσυστημάτων, εφαρμόζοντας σύγχρονες μεθόδους για την παραγωγή νέου πλούτου, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των τοπικών κοινωνιών. Πάντα με σεβασμό στους φυσικούς της πόρους και την πλούσια βιοποικιλότητα της.

➤ Πολιτική προστασία

Η εικόνα σήμερα...

Η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πλήττεται από μείζονες καταστροφές όπως σεισμούς, πλημμύρες, κατολισθήσεις, δασικές και αστικές πυρκαγιές που, πέρα από τις οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, δυστυχώς, προκαλούν και απώλεια της ζωής συνανθρώπων μας. Παρόμοιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν και στην περιφέρεια μας, καθώς στο παρελθόν παρόμοια περιστατικά έλαβαν χώρα, ευτυχώς, χωρίς θύματα. Επιπλέον στη Δυτική Μακεδονία, η ύπαρξη μεγάλων μονάδων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, τόσο Α.Η.Σ. όσο και Υ.Η.Σ., είναι συνδεδεμένη με λίγα και μικρά μεν, σημαντικά δε, περιστατικά που χρειάστηκε η παρέμβαση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας. Επίσης οι ακραίες καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε ορισμένες ορεινές κυρίως περιοχές της περιφέρειας καθώς και ο αυξημένος κυκλοφοριακός φόρτος στους οδικούς άξονες των διευρωπαϊκών οδικών δικτύων της Εγνατίας Οδού και των καθέτων αξόνων της, επιφορτίζουν την εν λόγω υπηρεσία με πρόσθετο έργο και ευθύνη δράσεων σε σχέση με άλλες περιφέρειες της πατρίδας μας. Τέλος, το έντονο ορεινό ανάγλυφο σε συνδυασμό με το δυσπρόσιτο αρκετών περιοχών που δέχονται πολλούς επισκέπτες καθιστούν αναγκαία την οργάνωση και ετοιμότητα της πολιτικής προστασίας σε επίπεδο υψηλών απαιτήσεων.

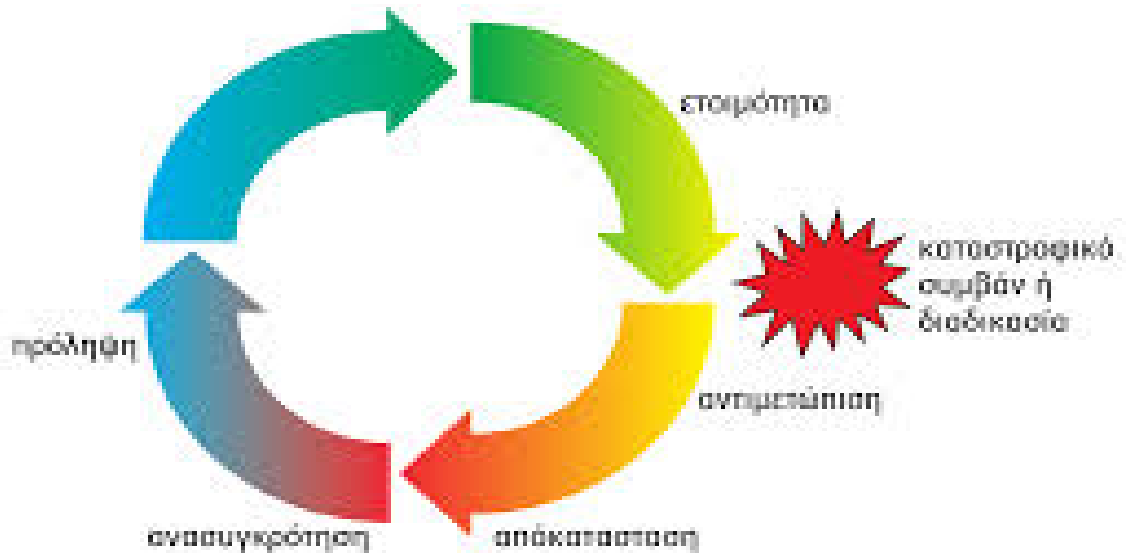
Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται ένα σύγχρονο και αποτελεσματικό επιχειρησιακό σχέδιο πολιτικής προστασίας σε περιφερειακό επίπεδο που να περιλαμβάνει την εκτίμηση και ανάλυση των κινδύνων.

Μέλημά μας είναι ο άνθρωπος και δόγμα μας ότι η ανθρώπινη ζωή είναι αναντικατάστατη. Στόχος μας η ελαχιστοποίηση, έως μηδενισμού, της απειλής ανθρωπίνων ζωών από καταστροφικά συμβάντα και φυσικές καταστροφές.

Δεδομένου ότι οι ανάγκες μετά από μια καταστροφή είναι πολυάριθμες και επείγουσες και δεν μπορούν να καλυφθούν χωρίς επαρκή προετοιμασία, ο αντικειμενικός σκοπός της πολιτικής προστασίας είναι διττός. Πρώτον η πρόληψη ώστε, με κατάλληλη προετοιμασία και προπαρασκευή, είτε να αποτραπεί, είτε να αντιμετωπιστεί χωρίς θύματα και σοβαρούς τραυματισμούς στη γέννηση, ένα καταστροφικό συμβάν ή μια φυσική καταστροφή. Δεύτερον η αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση ενός καταστροφικού συμβάντος που έλαβε χώρα, τόσο κατά τη διάρκεια της εκδήλωσής (επιθετική ή παθητική αντιμετώπιση) του, όσο και κατά τη μετέπειτα φάση του (αποκατάσταση και ανασυγκρότηση).

Στο πλαίσιο της πολιτικής προστασίας, ακολουθώντας τα στάδια του κύκλου αντιμετώπισης καταστροφών:

Θα αναπτύξουμε δράσεις για το μετριασμό ενδεχόμενων συνεπειών μέσω της πρόληψης. Δράσεις που περιλαμβάνονται είναι η χαρτογράφηση των κινδύνων και η εκτίμηση της επικινδυνότητας, η ανάπτυξη χωροταξικού σχεδιασμού, η εφαρμογή του αντισεισμικού κανονισμού, ο προσεισμικός έλεγχος των κτιρίων και τα προγράμματα προσεισμικής ενίσχυσης, η κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων, η κατασκευή έργων αντιπυρικής προστασίας.

Θα εργαστούμε για την επίτευξη υψηλού επιπέδου ετοιμότητας. Για το σκοπό αυτόν περιλαμβάνονται δράσεις όπως, εκπόνηση και επικαιροποίηση σχεδίων, εκπαίδευση στελεχών και πληθυσμού, οργάνωση και υλοποίηση ασκήσεων για στελέχη και πληθυσμό, συμμετοχή σε οργανωμένα δίκτυα και απόκτηση κατάλληλου σύγχρονου εξοπλισμού για παρακολούθηση, εντοπισμό και άμεση επέμβαση στο καταστροφικό συμβάν.

Θα επιδιώξουμε τη βελτιστοποίηση λειτουργίας και τις συνέργειες μεταξύ των κύριων και δευτερευουσών φορέων αντιμετώπισης καταστροφών. Κύριοι φορείς αντιμετώπισης των καταστροφών είναι οι τοπικές μονάδες του Πυροσβεστικού Σώματος, της Αστυνομίας και του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας. Οι μονάδες αυτές συνεπικουρούνται από το αρμόδιο προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ & Β΄ βαθμού, τα αιρετά στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ & Β΄ βαθμού και τους εθελοντές.

Θα εργαστούμε για την οργάνωση και προετοιμασία σχεδίου δράσης βραχυπρόθεσμης και μεσοπρόθεσμης αποκατάστασης, όπου περιλαμβάνονται δράσεις για την άμεση ικανοποίηση των βασικών αναγκών και δράσεις μεσοπρόθεσμης αποκατάστασης, δηλαδή στέγασης, υδροδότησης και ηλεκτροδότησης κ.λπ.

Επίσης επιμελούμαστε:

Την εκπόνηση τεχνικών μελετών διακινδύνευσης και διαχείρισης κινδύνων ανά περιοχή με τη χρήση καινοτόμων επιστημονικών μεθοδολογιών σε συνεργασία με Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας. Δημιουργία βάσης δεδομένων με επιστημονικά, τεχνικά και επιχειρησιακά δεδομένα για όλη την περιφέρεια.

Την αξιοποίηση συστημάτων επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, έτσι ώστε να υπάρχει άμεσος και ταχύτατος συντονισμός.

Τη διαρκή επιμόρφωση στελεχών της Α' βαθμίας και Β' βαθμίας Αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας, για θέματα που αφορούν στη διαχείριση κινδύνων και καταστροφών.

Την ειδική εκπαίδευση πολιτικής προστασίας, με προγράμματα εκπαίδευσης και ενημέρωσης στα σχολεία, καθώς και εκστρατεία ενημέρωσης των πολιτών.

Τις ασκήσεις ετοιμότητας σε κάθε δήμο χωριστά και στην περιφέρεια συνολικά, στις οποίες θα συμμετέχουν, εκτός από τους εμπλεκόμενους φορείς και εθελοντικές οργανώσεις και πολίτες.

Την εξασφάλιση πόρων, μέσω του Ε.Σ.Π.Α., στήριξης των επιχειρησιακών σχεδίων και προμήθεια σύγχρονων συστημάτων αντιμετώπισης και εξοπλισμού.

➤ **Ενεργειακή Μετεξέλιξη**

Η εικόνα σήμερα.....

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Ε.Σ.Ε.Κ.) που κατέθεσε η Κυβέρνηση του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., η χρήση του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή θα μειωθεί κατά 50% μέσα στην επόμενη δεκαετία. Δημιουργούνται πλέον ξεκάθαρες συνθήκες ενεργειακής αποβιομηχάνισης για την περιοχή μας, με πολύ ισχυρές αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά στις θέσεις εργασίας και στην απώλεια εισοδημάτων.

Η επιθετική πολιτική απεξάρτησης από τον λιγνίτη, εκτός του ότι θα εκτινάξει ακόμη περισσότερο την ανεργία στην περιοχή μας, θα σημάνει και την απώλεια μιας πρωτογενούς πηγής ενέργειας στρατηγικής σημασίας για τη χώρα μας. Ταυτόχρονα, όμως, ελλοχεύει σημαντικούς περιβαλλοντικούς κινδύνους τοπικής κλίμακας που σχετίζονται με την ορθή και προβλεπόμενη διαδικασία διαχείρισης των εξαντλημένων ορυχείων.

Οι μέχρι τώρα πολιτικές και πρακτικές, οι παλινωδίες και οι αστοχίες διαμόρφωσαν ένα πραγματικά ασφυκτικό περιβάλλον, όχι μόνον για τη Δ.Ε.Η., αλλά και για το μέλλον και την προοπτική της Δυτικής Μακεδονίας

Με ευθύνη της σημερινής αιρετής Περιφερειακής Αρχής, απουσιάζει παντελώς η οποιαδήποτε κυβερνητική δέσμευση απέναντι στα προβλήματα που πυροδοτεί η έλευση της μεταλιγνιτικής εποχής και η διαδικασία απεξάρτησης από το λιγνίτη. Πέρα από ανέξοδες εξαγγελίες, δεν αποτυπώνονται με ξεκάθαρα δεσμευτικό τρόπο οι ευθύνες που θα αναλάβει η κεντρική κυβέρνηση απέναντι στις απαιτητικές διαδικασίες μετάβασης της Δυτικής Μακεδονίας σε καθεστώς χαμηλής λιγνιτικής εξάρτησης.

Η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των προκλήσεων της μεταλιγνιτικής εποχής οδηγεί, δυστυχώς, σε ασυνάρτητες και ενίοτε γραφικές πρωτοβουλίες και εξαγγελίες με μηδενική, έως ελάχιστη, θετική επίπτωση στις πραγματικές ανάγκες και απαιτήσεις της περιοχής.

Αλλάζουμε πορεία γιατί....

Μέλημά μας είναι η **διατήρηση της ενεργειακής ταυτότητας** της Δυτικής Μακεδονίας και των υφιστάμενων θέσεων εργασίας που μέχρι σήμερα βασίζονται στον ενεργειακό τομέα.

Δε θα επιτρέψουμε να καταστεί η περιοχή μας «πειραματόζωο» ευκαιριακών και αποσπασματικών παρεμβάσεων επικοινωνιακού χαρακτήρα, οι οποίες δεν εντάσσονται σε ένα συνεκτικό σχέδιο τεχνικά τεκμηριωμένο, οικονομικά βιώσιμο, ρεαλιστικά υλοποιήσιμο και κυρίως, χωρίς να έχει διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή συναίνεση της τοπικής κοινωνίας.

Αναγνωρίζουμε ότι η σταδιακή μείωση της λιγνιτικής παραγωγής και η ανάγκη μιας γενικευμένης παραγωγικής ανασυγκρότησης για την περιοχή μας, αποτελούν νομοτελειακές προκλήσεις που έχουν τοπική, περιφερειακή, εθνική και ευρωπαϊκή

διάσταση. Οι μέχρι τώρα θετικές πρωτοβουλίες από την πλευρά των Ενεργειακών Δήμων, με την υποστήριξη των τεχνοκρατικών φορέων της περιοχής μας, θα ενσωματωθούν αποτελεσματικά σε ένα νέο, ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης των επερχόμενων προκλήσεων.

Σχεδιάζουμε λοιπόν μια **μετεξέλιξη της περιοχής**, από Ενεργειακό Κέντρο με βάση το λιγνίτη, σε ένα **Κέντρο Ενεργειακών Εξελίξεων, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος**, ως δομή και χώρο, όπου θα υλοποιούνται ερευνητικές και παραγωγικές διαδικασίες με όλα τα είδη σύγχρονης τεχνολογίας (Α.Π.Ε., βιομάζα, ηλεκτροκίνηση, τεχνολογία Η₂, κυψέλες καυσίμου, γεωθερμία, εξοικονόμηση ενέργειας, σύγχρονη λιγνιτική τεχνολογία) τόσο στην ηλεκτροπαραγωγή, όσο και σε κάθε άλλη παραγωγική διαδικασία που απαιτεί δαπάνη ενέργειας και αλληλεπιδρά με το φυσικό περιβάλλον.

Θα επεξεργαστούμε και θα καταθέσουμε σε δομημένη δημόσια διαβούλευση ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο Μετάβασης της Δυτικής Μακεδονίας, με αφετηρία το έργο που έχει γίνει από την πλευρά των Ενεργειακών Δήμων, σε συνθήκες χαμηλής λιγνιτικής εξάρτησης, με σαφείς όρους παραγωγικής ανασυγκρότησης. Το Σχέδιο θα παρουσιαστεί στις αρμόδιες Επιτροπές της Ελληνικής Βουλής, διασφαλίζοντας τη μέγιστη δυνατή πολιτική συναίνεση για ένα εγχείρημα που ξεπερνά τα στενά χρονικά όρια μιας κοινοβουλευτικής ή αυτοδιοικητικής θητείας και απαιτεί ευρεία αποδοχή τόσο σε περιφερειακό όσο και εθνικό επίπεδο.

Θα διεκδικήσουμε την υπογραφή μεταξύ της Περιφέρειας και της Κυβέρνησης ενός νομικά δεσμευτικού Συμφώνου Συνεργασίας, στο οποίο θα αποτυπώνεται το σύνολο των ευθυνών και των υποχρεώσεων των δύο μερών, σε ότι αφορά στη βιώσιμη μετάβαση της περιφέρειας σε συνθήκες μακροπρόθεσμης χαμηλής εξάρτησης από τον λιγνίτη.

Θα καταθέσουμε τεκμηριωμένη πρόταση προς το ΥΠ.ΕΝ. και το Πράσινο Ταμείο, με στόχο τη διεκδίκηση μέτρων αντιστάθμισης των απωλειών για την περιοχή μας, λόγω της απόσυρσης των λιγνιτικών μονάδων. Η πρόταση θα επικεντρώνεται μεταξύ άλλων και στην κατασκευή συστημάτων τηλεθέρμανσης σε όλα τα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Δυτικής Μακεδονίας, με στρατηγικό στόχο την ολοκληρωτική εξάλειψη της Ενεργειακής Φτώχειας που μαστίζει τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις της περιοχής μας. Διευρύνοντας τις δυνατότητες αξιοποίησης των δικτύων τηλεθέρμανσης για παραγωγικές δραστηριότητες, αναβαθμίζουμε συνολικά την αξία της Δυτικής Μακεδονίας ως τόπο διαμονής και επενδυτικό προορισμό.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιθετική μείωση της λιγνιτικής παραγωγής θα αφήσει «εκτεθειμένους» δεκάδες εκατομμύρια τόνους λιγνίτη στην περιοχή μας, αποτελεί ενεργειακή προτεραιότητα από την πλευρά μας η **εξάντληση όλων των δυνατοτήτων αξιοποίησης των συγκεκριμένων κοιτασμάτων για την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας με βάση το λιγνίτη**. Το σημαντικότερο πλεονέκτημα

των τεχνολογιών αυτών εντοπίζεται στην υψηλή θετική επίπτωση στην απασχόληση, καθώς και στη δυνατότητα αξιοποίησης του λιγνίτη με όρους και απαιτήσεις Κυκλικής Οικονομίας. Πλεονεκτήματα που σχετίζονται ευθέως με την αναγκαιότητα μιας αποτελεσματικής και βιώσιμης παραγωγικής ανασυγκρότησης της Δυτικής Μακεδονίας.

Θα καθιερώσουμε ετήσιο πανελλήνιο επιστημονικό συνέδριο για τις ενεργειακές, τεχνολογικές και περιβαλλοντικές εξελίξεις, σε συνεργασία με τη Δ.Ε.Η., το Τ.Ε.Ε. και τα αντίστοιχα τμήματα του Πολυτεχνείου Δυτικής Μακεδονίας.

Θα αναπτύξουμε συνεργασία με τα αντίστοιχα όργανα της Ε.Ε. για την ενέργεια, την τεχνολογία και το περιβάλλον, καθώς και με ανεπτυγμένες χώρες για τη μεταφορά τεχνογνωσίας και επενδύσεων προς βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των υφισταμένων επιχειρήσεων ή και ανάπτυξη νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων προς τόνωση της απασχόλησης και της εξωστρέφειας της περιφέρειάς μας.

Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται, αλλά και εγγυάται, λόγω των βασικών υποδομών και του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στον ηλεκτροενεργειακό τομέα, ένα σύγχρονο τεχνολογικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και μετεξέλιξη του λιγνιτικού ενεργειακού λεκανοπεδίου σε μία σύγχρονη ευρωπαϊκών προδιαγραφών δομή ερευνητικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων ενεργειακών, τεχνολογικών και περιβαλλοντικών προϊόντων και υπηρεσιών.

➤ **Μεταφορές (Προσβασιμότητα – Προσπελασιμότητα)**

Η εικόνα σήμερα...

Στο τέλος της μακροβιότερης αυτοδιοικητικής περιόδου (5 χρόνια έναντι 3,5 της προηγούμενης), η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας **δεν έχει υλοποιήσει στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2014-2020 κανένα έργο υποδομής στο νευραλγικό τομέα των μεταφορών**, εκτός από 2 έργα που είχαν προετοιμάσει οι προηγούμενες αρχές (Κόμβος ΤΕΙ και Νότια Είσοδος Πτολεμαΐδας). Ατελέσφορες, χρόνιες μελετητικές παλινωδίες καταγράφονται σε μικρά και μεγάλα έργα μεταφορών που παραμένουν ακόμα στα χαρτιά. Ο κάθετος άξονας Φλώρινα – Πτολεμαΐδα – Κοζάνη – Λάρισα σε πλήρη μελετητικό αδιέξοδο, χωρίς λύσεις. Η Φλώρινα καθυστερεί να αποκτήσει το δικό της κάθετο, μετά το φιάσκο της παράκαμψης του ορυχείου της Βεύης, για το τμήμα Αμμοχώρι - Ξινό Νερό. Το τμήμα Ξινό Νερό - Πτολεμαΐδα δεν έχει επίσης ωριμάσει μελετητικά. Η παράκαμψη της Κοζάνης και η αναβάθμιση της σύνδεσης Κοζάνης-Αεροδρομίου ακόμα μελετάται. Ένα μικρό τμήμα του Κοζάνη - Ρύμνιο θα δημοπρατηθεί, χωρίς καμιά πρόβλεψη της βελτίωσης της σύνδεσης του με το Αρχαιολογικό Μουσείο της Αιανής και το Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα στο Μπούρινο. Οι μελέτες του κάθετου άξονα για τη βελτίωση της Εθνικής Οδού Κοζάνης-Λάρισας από την Κοζάνη στη Λάρισα καρκινοβατούν. Η σύνδεση του Ε65-αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας με την Εγνατία Οδό, τμήμα Τρίκαλα-Γρεβενά, δε δρομολογήθηκε, παρά τις κατά καιρούς εξαγγελίες. Σύνδεση του Εκθεσιακού Κέντρου Γούνας Καστοριάς με τον κάθετο άξονα Σιάτιστα-Κρυσταλλοπηγή δεν υφίσταται. Η μελέτη της σήραγγας Κλεισούρας που θα ενώνει τους δύο κάθετους άξονες και την Καστοριά με την Πτολεμαΐδα, μένει ανενεργή. Τα οδικά τμήματα Κρυσταλλοπηγή – διασταύρωση Πρεσπών, διασταύρωση Πρεσπών – Πρέσπες, Φλώρινα – Πισοδέρι (χιονοδρομικό) – Ανταρτικό, εδώ και χρόνια, ακόμα ωριμάζουν μελετητικά. Το ίδιο και η βελτίωση οδικού τμήματος Γρεβενών – Βασιλίτσα (χιονοδρομικό). Η καθυστέρηση βελτίωσης του οδικού άξονα Γρεβενών – όρια Ν. Τρίκαλων κρατάει μακριά, τη Δεσκάτη, 2^η μεγαλύτερη πόλη του Ν. Γρεβενών και την προοπτική σύνδεσής της με τον Ε65. Ελάχιστες βελτιώσεις ενδοπεριφερειακών τοπικών συνδέσεων δρομολογήθηκαν. Οι οδικές παρεμβάσεις για βελτίωση της οδικής ασφάλειας, παρά τις μελέτες, την υπάρχουσα χρηματοδότηση και τις εξαγγελίες, έμειναν γράμμα κενό. Η συντήρηση και ο ευπρεπισμός των οδικών δικτύων είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Το σιδηροδρομικό δίκτυο της Περιφέρειας, εκτός από τις κατεδαφίσεις των 2 γεφυρών στις εισόδους της Κοζάνης, έχει να επιδείξει άτακτη υποχώρηση, χωρίς καμιά ενέργεια επαναλειτουργίας της γραμμής Κοζάνη-Θεσσαλονίκη, ούτε λόγος για επέκταση προς Καλαμπάκα και σύνδεση με Καστοριά-Αλβανία, Βαλκάνια. Το αεροδρόμιο Καστοριάς (με αεροδιάδρομο διεθνών προδιαγραφών), όπως και της Κοζάνης, στην ίδια κατάσταση, εδώ και χρόνια, χωρίς κατάλληλο τεχνολογικό εξοπλισμό, χωρίς προοπτική να δεχθούν αφίξεις

μεγαλύτερης δυναμικής. Οι δεσμεύσεις για συστήματα ευφυών μεταφορών στην Περιφέρεια μας δεν προσεγγίζονται καν. Οι νέες τεχνολογίες στις μεταφορές, φιλικότερες στο περιβάλλον και τη ζωή, δε συζητήθηκαν ποτέ σοβαρά ως αναπτυξιακή ευκαιρία και πρόταση αναβάθμισης του βιοτικού επιπέδου.

Η Δυτική Μακεδονία **στερείται, σήμερα, το 2019 ενός στρατηγικού σχεδίου μεταφορών...**

Η περιφέρεια θα έπρεπε να αποτελεί ένα από τα βασικά κέντρα διασύνδεσης με την υπόλοιπη χώρα, αλλά και με την Ευρώπη και με τα Βαλκάνια, μέσω των μεταφορικών αξόνων. Η κινητικότητα ανθρώπων και αγαθών εξυπηρετείται μέσω της λειτουργίας των δικτύων μεταφορών που έχουν θεμελιώδη σημασία για την αποτελεσματικότητα και ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας. Η ανάπτυξη προϋποθέτει εμπορικές συναλλαγές και οι συναλλαγές χρειάζονται μεταφορές. Οι περιοχές που δεν έχουν καλές συνδέσεις δεν έχουν πιθανότητες να αναπτυχθούν και να ευημερήσουν. Η λειτουργία της Εγνατίας Οδού την τελευταία 10ετία έχει προσδώσει νέα αναπτυξιακή προοπτική στην Περιφέρεια, αλλά ο κάθετος άξονας Φλώρινα – Πτολεμαΐδα – Κοζάνη – Λάρισα παραμένει ανολοκλήρωτος και αστικές, μη αστικές περιοχές και περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος (οικονομικού, τουριστικού κ.α.) είναι ανάγκη να έρθουν πιο κοντά στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών [ΔΕ.Δ-Μ (Εγνατία, κάθετοι άξονες κ.α.)].

Η εξάπλωση των δικτύων μεταφορικών υποδομών αυξάνει την κινητικότητα και τις οικονομικές δραστηριότητες. Η κινητικότητα είναι βασική κοινωνική ανάγκη και προϋπόθεση για να υπάρξει οικονομική και κοινωνική εξέλιξη.

Κανείς δεν μπορεί να αναγνωρίσει την ύπαρξη ενός **περιφερειακού οργάνου που να έχει καταρτίσει, να συντονίζει, να εξετάζει και να αποτυπώνει, να σχεδιάζει, να υλοποιεί, να παρακολουθεί, να συντηρεί και να αποτιμά** ένα στρατηγικό σχέδιο που αφορά τοπικές και υπερτοπικές παρεμβάσεις στο τομέα των μεταφορών.

Αλλάζουμε πορεία γιατί μπορούμε...

Να καταρτίσουμε το στρατηγικό σχέδιο μεταφορών της Δυτικής Μακεδονίας με βάση το ευρωπαϊκό και εθνικό περιβάλλον με στόχο οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, με άρση των χωρικών ανισοτήτων.

Να συντονίζουμε τους εμπλεκόμενους φορείς (αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας, Δήμους, Επιμελητήρια, Πανεπιστήμιο – Τ.Ε.Ι. κ.α.) στην υλοποίηση του σχεδιασμού των μεταφορών.

Να εξετάζουμε και να αποτυπώνουμε την υφισταμένη κατάσταση των υποδομών και την αναγκαιότητα κάθε παρέμβασης, κάνοντας χρήση όλων των διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης.

Να σχεδιάζουμε τις απαιτούμενες παρεμβάσεις, ιεραρχώντας προτεραιότητες ανάλογα με τις ανάγκες. Με προτεραιότητα στην τμηματική ολοκλήρωση του κάθετου άξονα Φλώρινα – Πτολεμαΐδα – Κοζάνη – Λάρισα (είναι ΔΕΔ-Μ και ταυτόχρονα το τμήμα Φλώρινα- Νίκη αποτελεί τμήμα του Πανευρωπαϊκού Διαδρόμου 10 (X), δυτικός κλάδος). Σύνδεση αστικών, μη αστικών περιοχών και περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος (οικονομικού, τουριστικού κ.α.) με τα ΔΕ.Δ-Μ, με στόχο τη μείωση της χρονοαπόστασης και την ασφάλεια κινητικότητας ανθρώπων και αγαθών.

Να υλοποιούμε, με βάση το ισχύον ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο, τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, με σεβασμό στο περιβάλλον και την αειφορία, αφουγκραζόμενοι τις ανάγκες και τα αιτήματα των τοπικών κοινωνιών μέσα από συλλογικά όργανα.

Να υιοθετήσουμε τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία στα μέσα μεταφορών και τις υποδομές, βελτιώνοντας τους όρους ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος στις μεταφορές.

Να παρακολουθούμε την υλοποίηση του περιφερειακού σχεδιασμού στις μεταφορές, με τις αναγκαίες τροποποιήσεις που ενδεχομένως θα επιβάλλουν απρόβλεπτες καταστάσεις.

Να συντηρούμε και ευπρεπίζουμε το πεπαλαιωμένο δίκτυο μεταφορών, αλλά και το σύγχρονο, τη σήμανση, δίνοντας τη δέουσα σημασία, εκτός από τη λειτουργικότητά του και στην αισθητική.

Να αποτιμούμε αποτελέσματα και επιπτώσεις των παρεμβάσεων στο μεταφορικό δίκτυο της Περιφέρειας σε σχέση με τους στόχους που είχαμε θέσει, βάζοντας νέους στόχους.

Η Δυτική Μακεδονία θέλει και μπορεί να στηρίξει την οικονομική και κοινωνική της ανάπτυξη και στις μεταφορές, για να έλθουν οι Δυτικομακεδόνες, με ασφάλεια, πιο κοντά μεταξύ τους, πιο κοντά και στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, πιο κοντά στα Βαλκάνια και την Ευρώπη.

B. Επιχειρηματικότητα – Ανάπτυξη Υπαίθρου - Απασχόληση

➤ Ολοκληρωμένη ανάπτυξη αγροτικού τομέα.

Η εικόνα σήμερα...

Η εκτενής παγκοσμιοποίηση του εμπορίου κλονίζει σοβαρά την ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και στη Δυτική Μακεδονία. Ταυτόχρονα τα καταναλωτικά κοινωνικά πρότυπα έναντι των παραγωγικών που επικράτησαν τις τελευταίες δεκαετίες και το μοντέλο ανάπτυξης, βασισμένο κυρίως στις υπηρεσίες έναντι της παραγωγής, ευνόησαν τη μετανάστευση και την αστυφιλία και οδήγησαν στη σταδιακή ερήμωση της υπαίθρου, αλλά και στη διεύρυνση του ελλείμματος εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων της χώρας. Η αποψίλωση του αγροτικού τομέα εντείνεται και από τις υπέρμετρες επιβαρύνσεις που επιβλήθηκαν εντελώς άστοχα και αδικαιολόγητα τα τελευταία χρόνια και στον αγροτικό τομέα.

Η μέριμνα για τη βελτίωση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στη Δυτική Μακεδονία επιβάλλεται να είναι μια σημαντική δράση και για την Περιφερειακή Αρχή. Παράμετροι που την επηρεάζουν καθοριστικά, είτε ως δομές, είτε ως λειτουργικές υποδομές, έχουν παραμεληθεί σοβαρά στην περιφέρεια μας. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη του κοινωνικού περιβάλλοντος με υποδομές και δράσεις που θα βελτιώνουν την ποιότητα ζωής στην ύπαιθρο οφείλει να είναι στις προτεραιότητες της διοίκησης. Οι αγροτικές οικογένειες δεν είναι δευτέρης κατηγορίας και πρέπει να απολαμβάνουν ισότιμα τα κοινωνικά αγαθά με τους κατοίκους των αστικών κέντρων.

Η οριζόντια διαχείριση της αγροτικής οικονομίας, χωρίς στοχευμένες και καλά σχεδιασμένες πολιτικές, οδηγεί σταθερά στην απαξίωση της αγροτικής παραγωγής στην περιφέρειά μας. Παρεμβάσεις στο παραγωγικό περιβάλλον της υπαίθρου (εγγειοβελτιωτικές και εγγειοδιαρθρωτικές, στήριξη του συνεργατισμού, μεταφορά τεχνογνωσίας και ενσωμάτωση καινοτομίας) που συμβάλλουν θετικά στην οικονομικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, είναι ανύπαρκτες τα τελευταία χρόνια στη Δυτική Μακεδονία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, στην κατασκευή αρδευτικών έργων και αναδασμών την τελευταία πενταετία, όπου δεν έγινε απολύτως τίποτα!

Η περιφέρεια μας εδώ και χρόνια λειτουργεί ως αποικία πρώτων υλών. Το μεγαλύτερο μέρος της αγροτικής παραγωγής μεταφέρεται και μεταποιείται εκτός Δυτικής Μακεδονίας. Η απώλεια προστιθέμενης αξίας, πλούτου, θέσεων εργασίας, μεριδίου αγοράς, ταυτότητας και επωνυμίας προϊόντων και υπηρεσιών, είναι συνέπειες της έλλειψης οργανωμένου σχεδίου αγροτικής ανάπτυξης και αιτίες απαξίωσης της ζωής στην ύπαιθρο.

Φωτεινές εξαιρέσεις μεμονωμένων επιχειρήσεων ή και τοπικών κοινωνιών που λειτουργούν και παράγουν οργανωμένα στην Περιφέρεια μας επιβεβαιώνουν τον κανόνα της μοναχικής τους πορείας.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Η αγροτική ανάπτυξη στη Δυτική Μακεδονία, μετά τις εξελίξεις στον ενεργειακό τομέα με την πρώιμη έλευση της μεταλιγνιτικής περιόδου και τη βαθιά κρίση στη γούνα, αποτελεί πλέον βασική προτεραιότητα. Είναι η πιο σίγουρη και ασφαλής διέξοδος στη δύσκολη αυτή περίοδο για την τοπική οικονομία και κοινωνία. Ο αγροδιατροφικός τομέας μπορεί να εγγυηθεί εκατοντάδες νέες θέσεις εργασίας, καλό εισόδημα, αναζωογόνηση της υπαίθρου και μεγάλη προστιθέμενη αξία στην πρωτογενή παραγωγή, σε σχετικά γρήγορο χρονικό διάστημα.

Σκύβουμε με ευαισθησία, γνώση και αγωνία πάνω από τον πρωτογενή τομέα, σε μια ιστορική καμπή για το μέλλον της Δυτικής Μακεδονίας. Μέσα από συγκεκριμένες προτάσεις παρεμβαίνουμε με αποτελεσματικό τρόπο στην αναδιάρθρωση βασικών δομών οργάνωσης και καινοτόμων εφαρμογών παραγωγής.

Επιβάλλεται η χάραξη στρατηγικής στον αγροτικό τομέα και η εφαρμογή κατάλληλης περιφερειακής αγροτικής πολιτικής που θα οδηγήσει στην επίτευξη σημαντικών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων.

Για εμάς ο αγροτικός τομέας αποτελεί μέρος της λύσης της οικονομικής κρίσης και όχι μέρος του προβλήματος, με οδηγό ένα οργανωμένο σχέδιο ολοκληρωμένης και ισόρροπης αγροτικής ανάπτυξης.

Μέλημά μας **είναι η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των αγροτικών επιχειρήσεων και η βελτίωση του γεωργικού εισοδήματος**, μέσω της αύξησης της ποιοτικής παραγωγής και της παραγωγικότητας όλων των κλάδων της αγροτικής οικονομίας που λαμβάνουν χώρα στη Δυτική Μακεδονία. Έτσι εξασφαλίζεται το εισόδημα των παραγωγών, η αύξηση της απασχόλησης, η ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, η μείωση του κόστους παραγωγής και η κοινωνική συνοχή στην Περιφέρειά μας.

Ταυτόχρονα, επιδιώκουμε τη βελτιστοποίηση της οικονομικότητας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με τη μεγέθυνσή τους που πρέπει να εδράζεται στον υγιή συνεργατισμό, την έγγαιο αναδιάρθρωση, την ενσωμάτωση της καινοτομίας και την εκπαίδευση για βελτίωση της ποιότητας των τελικών προϊόντων.

Στόχος η διασφάλιση μίας οικονομικά και ταυτοχρόνως περιβαλλοντικά βιώσιμης γεωργικής δραστηριότητας.

Όραμά μας είναι η Δυτική Μακεδονία που παράγει, μεταποιεί και εμπορεύεται ποιοτικά, ανταγωνιστικά διεθνώς, επώνυμα, πιστοποιημένα αγροτικά προϊόντα με ταυτότητα, υψηλής διατροφικής και προστιθέμενης αξίας. Εφαρμόζουμε για το σκοπό

αυτόν ειδικό επιχειρησιακό σχέδιο με τίτλο «**ο δρόμος της ποιότητας, διέξοδος στις αγορές**» που θα προβλέπεται η παραγωγή εξειδικευμένων προϊόντων για αγορές στόχους.

Η προσεχής προγραμματική περίοδος 2021 - 2027 συνιστά μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονία να εγκαταλείψει τη λογική της συγκυριακής μικροδιαχείρισης των ευρωπαϊκών κονδυλίων υπέρ της αξιοποίησης του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού και χρηματοδοτικού πλαισίου για την εξυπηρέτηση των στόχων μίας περιφερειακής στρατηγικής στον τομέα της γεωργίας.

Οι κύριοι άξονες της πολιτικής μας στον αγροτικό τομέα είναι:

1. **Επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό.** Εφαρμογή προγράμματος γεωργικής εκπαίδευσης. Παράλληλα, συστήνουμε γραφείο γεωργικών εφαρμογών. Σκοπός η μεταφορά τεχνογνωσίας και εμπειριών στους επαγγελματίες αγρότες με διαρκή και συστηματική επιμόρφωση και εκπαίδευση σε όλα τα σύγχρονα επιστημονικά, οικονομικά και νομοθετικά δεδομένα που αφορούν στο επάγγελμά τους.

2. **Στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας** και διασύνδεσή τους με την πρακτική εφαρμογή στο γεωργικό τομέα. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Σε συνεργασία με δημόσια και ιδιωτικά ερευνητικά ιδρύματα, ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή τοπικών αγροτικών επιχειρήσεων και παραγωγών σε ερευνητικά προγράμματα που στοχεύουν στην επίλυση προβλημάτων ή στη βελτιστοποίηση της παραγωγής. Στήριξη και ενσωμάτωση της καινοτομίας σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας των αγροτικών προϊόντων στη Δυτική Μακεδονία.

3. **Η βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος.** Κατασκευή και συντήρηση βασικών υποδομών που διευκολύνουν στην παραγωγή και καθιστούν τις συνθήκες εργασίας των παραγωγών πιο ανθρώπινες και πιο αποδοτικές. Νομιμοποίηση και αδειοδότηση γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις, σε συνεργασία με τους παραγωγούς και τα συλλογικά τους όργανα. Επόμενο βήμα η κάλυψη των αναγκών βασικών υποδομών.

4. **Στήριξη της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων**, μέσω εγγειοδιαρθρωτικών και εγγειοβελτιωτικών παρεμβάσεων (αρδευτικά, αναδάσμοι) και του υγιούς συνεργατισμού. Λειτουργία γραφείου εγγείων βελτιώσεων. Κίνητρα για την οργάνωση των παραγωγών και της παραγωγής σε συλλογικά σχήματα και δίκτυα. Προωθούμε την προσαρμογή του μοντέλου παραγωγής από τις οικογενειακές εκμεταλλεύσεις στις αγροτικές επιχειρήσεις, που ανταποκρίνεται στις αυξημένες απαιτήσεις της διεθνούς αγοράς. Επίτευξη οικονομίων κλίμακας προς ισχυροποίηση της διαπραγματευτικής θέσης των παραγωγών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων.

5. **Ανάπτυξη παραγωγικού περιβάλλοντος.** Διαμόρφωση ευνοϊκών συνθηκών για ενθάρρυνση της μεταποίησης τοπικά της αγροτικής παραγωγής και στους τέσσερις κλάδους του αγροτικού τομέα. Σύσταση γραφείου στήριξης παραγωγικού

περιβάλλοντος και τεκμηρίωσης επενδύσεων στον αγροδιατροφικό τομέα στη Δυτική Μακεδονία. Προώθηση και στήριξη της παραγωγής τελικών επώνυμων, πιστοποιημένων προϊόντων στην αλυσίδα σίτος – αλεύρι – ψωμί, αραβόσιτος - ψυχανθή – ζωοτροφές, γάλα – γιαούρτι / ΦΕΤΑ – τυροκομικά, σφάγιο - κρέας – αλλαντικά / παράγωγα, ευγενή φυτά – αιθέρια έλαια / εκχυλίσματα– φάρμακα / αρώματα / καλλυντικά / συμπληρώματα διατροφής, ώστε να συγκρατηθεί η προστιθέμενη αξία ως εισόδημα, οι θέσεις εργασίας και η φήμη στον τόπο μας. Αξιοποίηση νέων επιστημόνων και έγκυρων επιστημονικών εργασιών και μελετών που τεκμηριώνουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και επιχειρηματικές ευκαιρίες.

6. **Ενίσχυση της βιολογικής γεωργίας και των συστημάτων ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.** Καθιέρωση σήματος ποιότητας αγροτικών προϊόντων Δυτικής Μακεδονίας. Θέσπιση σήμανσης (ορεινής παραγωγής, ιστορικής περιοχής, οικολογικά ευαίσθητων περιοχών, ενεργειακό αποτύπωμα κ.α.) και προδιαγραφών ποιότητας - ταυτότητας Δυτικής Μακεδονίας. Νέο πιστοποιητικό ποιότητας και προέλευσης για επώνυμα προϊόντα με ταυτότητα Δυτικής Μακεδονίας που θα αποτελέσει εγγύηση κορυφαίας ποιότητας και ασφαλούς χρήσης. Ενσωματώνουμε στο πιστοποιητικό αυτό και τη φαρμακευτική αξία των προϊόντων αυτών, σύμφωνα με ευρωπαϊκούς κανονισμούς και αντίστοιχες απαιτήσεις άλλων χωρών.

7. **Στήριξη των εξαγωγών και της εξωστρέφειας.** Αξιοποιώντας υπάρχουσες επιχειρήσεις εφοδιαστικών αλυσίδων, τη γεωγραφική θέση, την εμπειρία και την παράδοση στο εμπόριο, δίνουμε επιπλέον κίνητρα για τη δημιουργία δικτύων επιχειρήσεων και αλυσίδων αξιών του αγροδιατροφικού τομέα. Στόχος η ανάδειξη και προώθηση των προϊόντων και της Περιφέρειας μας στο εξωτερικό. Τόνωση των εξαγωγών και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του εμπορίου. Σύσταση «Συμβουλίου Εξωστρέφειας και Εξαγωγών Δυτικής Μακεδονίας».

8. **Καθιέρωση πανελλήνιων και διεθνών κλαδικών εκθέσεων στη Δυτική Μακεδονία.** Σε συνδυασμό με επιστημονικά συνέδρια, με επίκεντρο τα ποιοτικά και σημαντικά προϊόντα της Δυτικής Μακεδονίας (τυροκομικά, κρέατα, κρασί, αρωματικά φυτά, μήλα, ροδάκινα, φασόλια, τομάτες, ξυλεία, δέρματα κ.α.) και τις τοπικές κοινωνίες των παραγωγών.

9. **Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές.** Κάλυψη των απαραίτητων δημόσιων κοινωνικών υποδομών στην ύπαιθρο, σε συνεργασία με τις δημοτικές αρχές. Είναι άδικο για τις αγροτικές οικογένειες που διαμένουν στην ύπαιθρο, συγκριτικά με τις αντίστοιχες των αστικών κέντρων, να υστερούν σε βασικά κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες, που συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της ανθρώπινης προσωπικότητας.

10. **Συγκράτηση του πληθυσμού και αποκέντρωση.** Συνδέουμε την αύξηση της παραγωγής αγροτικών προϊόντων στη Δυτική Μακεδονία με τη μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων της πατρίδας μας, με τη βελτίωση των δημογραφικών δεικτών στην Περιφέρειά μας και την αποκέντρωση.

11. **Ολοκληρωμένο πρόγραμμα βελτίωσης βοσκοτόπων** της Περιφέρειας, με έργα συντήρησης και κατασκευής βασικών υποδομών πρόσβασης και ύδρευσης. Ολοκλήρωση και αξιοποίηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης για βιώσιμη εκμετάλλευση των βοσκοτόπων και αύξηση της βοσκοικανότητας τους προς όφελος της κτηνοτροφίας και με σεβασμό στο περιβάλλον.

12. **Ταυτότητα της γεωργίας της Δυτικής Μακεδονίας,** μέσω της ανάδειξης του αγροτικού τοπίου και της Ελληνικότητάς της. Έμφαση στη διαφοροποίηση της αγροτικής παραγωγής βάσει του ντόπιου γενετικού υλικού φυτικής και ζωικής προέλευσης, προσαρμοσμένου, εδώ και αιώνες, στα τοπικά οικοσυστήματα. Η γεωργική ταυτότητα της Δυτικής Μακεδονίας, κομμάτι της ελληνικής γεωργίας και του πολιτισμού. Βασισμένη στην τοπική βιοποικιλότητα (ντόπιες ποικιλίες φυτών, εγχώριες φυλές ζώων) και την ποιοτική υπεροχή.

13. **Ίδρυση και λειτουργία Ακαδημίας Ιατρικής Γεωργίας** στη Δυτική Μακεδονία. Σκοπός η αξιοποίηση του σπάνιου γενετικού υλικού της πατρίδας μας και της τεχνογνωσίας για την παραγωγή μοναδικών και υψηλής προστιθέμενης αξίας τελικών προϊόντων και σκευασμάτων με κατεύθυνση τον ιατρικό και φαρμακευτικό τομέα.

14. **Ορθολογική διαχείριση των υδάτων** με σωστή εκπαίδευση και τεχνική υποστήριξη στους επαγγελματίες γεωργούς και τους Τ.Ο.Ε.Β. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων για άρδευση γεωργικών εκτάσεων με φυσική ροή. Συντήρηση και εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων άρδευσης για εξοικονόμηση νερού και αύξηση των αρδευομένων εκτάσεων. Μεγιστοποίηση οικονομικών, ποιοτικών και περιβαλλοντικών ωφελειών που προκύπτουν.

15. **Ανάπτυξη συνεργειών** μεταξύ της ποιοτικής γεωργικής και αγροδιατροφικής παραγωγής με τη διατηρήσιμη τουριστική ανάπτυξη και ανάδειξη του τοπικού φυσικού και πολιτιστικού τοπίου.

16. **Ενεργοποίηση της «Αγροδιατροφικής Σύμπραξης Δυτικής Μακεδονίας».** Ανενεργή από συστάσεως της, έχει την ευθύνη για τη χάραξη στρατηγικής στον αγροτικό τομέα της Δυτικής Μακεδονίας. Σε συνδυασμό με την κεντρική πολιτική και στρατηγική του υπουργείου, επιδιώκει τη μέγιστη αξιοποίηση των ευκαιριών και των δυνατοτήτων που της παρέχονται κεντρικά και ευρωπαϊκά.

17. **Υποστηρίζουμε και ενθαρρύνουμε τη συμβολαιακή γεωργία.** Καλύτερος προγραμματισμός και έλεγχος της διακύμανσης των τιμών του παραγωγού. Για μεγαλύτερη ασφάλεια και στήριξη των επαγγελματιών παραγωγών της Δυτικής

Μακεδονίας από επιτήδειους, θέτουμε στην υπηρεσία τους γραφείο νομικής συμβουλευτικής και συμπαράστασης, σύμφωνα και με τα πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών για την καλή εκτέλεση των συμφωνιών και συμβάσεων που έχουν υπογράψει για τη διάθεση της παραγωγής τους.

Τέλος **υλοποιούμε** ειδικά τομεακά προγράμματα για την κτηνοτροφία, τα βοσκοτόπια, τη δεντροκομία, τα ψυχανθή, τα λαχανοκηπευτικά, τα αρωματικά φυτά, τα δημητριακά, με στόχο τόσο την υποκατάσταση των εισαγωγών όσο και την αύξηση των εξαγωγών.

Οφείλουμε να αλλάξουμε τον τρόπο προσέγγισης του αγροδιατροφικού τομέα στη Δυτική Μακεδονία και να καταστήσουμε την περιφέρεια μας επίκεντρο εξελίξεων, επιστημονικών και παραγωγικών, σε τομείς και κλάδους του. Η επιτυχής έκβαση του εγχειρήματος μπορεί να εγγυηθεί, μέσω των νέων επενδύσεων και του παραγόμενου νέου πλούτου, αρκετές εκατοντάδες νέες θέσεις εργασίας στον τόπο μας.

Αντιμετωπίζουμε τους παραγωγούς ως επαγγελματίες του αγροδιατροφικού τομέα και τα αγροτικά προϊόντα τους ως δημόσια αγαθά. Αναγκαία για την καλή υγεία και διατροφική επάρκεια του πληθυσμού, την ασφάλεια εφοδιασμού στη βιομηχανία, την προστασία του περιβάλλοντος και τη στήριξη του εμπορίου και της εξωστρέφειας.

Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται ένα νέο αναβαθμισμένο ρόλο στο διεθνή καταμερισμό εργασίας και παραγωγής αγροδιατροφικών επώνυμων, ποιοτικών πιστοποιημένων προϊόντων, με εξαγωγικό προσανατολισμό.

Ο χρόνος υλοποίησης της προοπτικής αυτής εξαρτάται από την ταχύτητα εφαρμογής των αναγκαίων αλλαγών και την υλοποίηση ρεαλιστικών πολιτικών και συλλογικών αυτονόητων επιδιώξεων.

➤ **Επιχειρηματικότητα - Υπηρεσίες - Τουρισμός**

Η εικόνα σήμερα...

Η κατάσταση δυστυχώς γίνεται συνεχώς και χειρότερη, καθώς υποδομές και δομές υποστήριξης έκλεισαν μόλις έλειψαν οι πόροι, οι ΒΙ.ΠΕ. είναι σε μαρασμό (Φλώρινα) ή διαχρονική αδυναμία εκκίνησης (Κοζάνη), θερμοκοιτίδες νέων επιχειρήσεων και startups σε συνεχή δημιουργικό σχεδιασμό **μόνο επί χάρτου** και **ποτέ** στην πράξη. Κλάδοι που **συρρικνώθηκαν** (π.χ. μάρμαρο, γούνα κ.α.), μεγάλες και δαπανηρές εγκαταστάσεις που **δεν αξιοποιήθηκαν** κατάλληλα (π.χ. Εκθεσιακό Κέντρο Κοίλων και Σιάτιστας, ΒΙΟ.ΠΑ. ξύλου Κοζάνης κ.α.), **ελάχιστα ανταποδοτικές δράσεις επιχειρηματικότητας** μέσω του Τοπικού Πόρου για Φλώρινα και Κοζάνη, το Ταμείο Δυτικής Μακεδονίας (ΤΑ.ΔΥ.Μ.) με δυνατότητα παροχής μικροπιστώσεων (ανάσα για πολύ μικρές και ατομικές επιχειρήσεις) να **καθυστερεί**, τα Επιμελητήρια (επιστημονικά και επαγγελματικά) με ελάχιστους πόρους και στελεχιακό δυναμικό αδυνατούν να προσφέρουν συστηματικά όσα θα μπορούσαν με βάση το θεσμικό τους ρόλο. Ο τουρισμός κινείται με χαμηλότερες πτήσεις ως **ουραγός κλάδος** σε επίπεδο χώρας, έχοντας πολύ μικρή συμμετοχή στο Α.Ε.Π. των Περιφερειακών Ενοτήτων με ιδιαίτερο πρόβλημα να εντοπίζεται στα Γρεβενά, ενώ ο εμπορικός κόσμος περνάει μια απίστευτη **οικονομική και κοινωνική περιπέτεια**, καθώς βρίσκεται σχεδόν έξω από κάθε σχεδιασμό χρηματοδοτικής ενίσχυσης και υποστήριξης. Η Δυτική Μακεδονία **στερείται, ακόμη και σήμερα, μιας ενιαίας προωθητικής ταυτότητας**, μιας αναγνωρίσιμης εικόνας προς τον έξω κόσμο.

Χωρίς εργασία και επαγγελματική δημιουργία καμιά κοινωνία δεν προχωράει στο μέλλον. Η επιχειρηματικότητα αποτελεί τη μοναδική διέξοδο για τη διατήρηση και τη σταδιακή αύξηση των θέσεων εργασίας, τόσο ως αιτία παραμονής των ανθρώπων μας στον τόπο, όσο και ως προς την επιστροφή με αξιώσεις, όσων αναγκαστικά την εγκατέλειψαν. Η αγορά έχει υποστεί βαθιές πληγές από την κρίση, ενώ ταυτόχρονα έχει υποστηριχθεί ελάχιστα στο περιφερειακό επίπεδο και μάλιστα με μη επιστημονικό και κυρίως, με αποσπασματικό τρόπο. Κανείς δεν μπορεί να αναγνωρίσει που βρίσκεται **ένα θεσμικό περιφερειακό κέντρο συντονισμού και καθοδήγησης του επιχειρείν**, κανείς δεν έχει δώσει μεθοδικά το λόγο και τη δυνατότητα **στους ίδιους τους επιχειρηματίες** να συμμετέχουν με ουσιαστικό τρόπο στο σχεδιασμό των υποστηρικτικών δράσεων που τους αφορούν.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Η Δυτική Μακεδονία βγαίνει από τον αυτόματο πιλότο. Στη θέση του οδηγού με σαφή προσανατολισμό για κάθε τομέα μπαίνει ένας **ισχυρός μηχανισμός υποστήριξης της επιχειρηματικής δράσης** με έμφαση στην καινοτομία και στην εξωστρέφεια...

Πιστεύουμε στο ρόλο της Δυτικής Μακεδονίας ως βασικού κέντρου προϊόντων της εφοδιαστικής αλυσίδας και σχετικών υπηρεσιών. Χαράσσουμε αντίστοιχη περιφερειακή στρατηγική, αξιοποιώντας όλα τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα και τα ανενεργά μέχρι σήμερα διαθέσιμα μέσα...

Θα αναδείξουμε τη Δυτική Μακεδονία ως κύριο εκθεσιακό και συνεδριακό κέντρο κλαδικών εκθέσεων και επιστημονικών συνεδρίων σε πανελλαδικό επίπεδο, σε κλάδους που συνδέονται με την τοπική οικονομία (γούνα, αρωματικά φυτά, ενέργεια, οικοτουρισμός κ.α.)

Θα δώσουμε έμφαση στη δημιουργία οικονομιών κλίμακας με παράλληλη στήριξη της εξωστρέφειας προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, με την ταυτότητα της Δυτικής Μακεδονίας...

Αξιοποιούμε τα μοναδικά πλεονεκτήματα της περιφέρειας για την ανάπτυξη του τουρισμού, μέσω ενός ολοκληρωμένου προγράμματος τουριστικής ανάπτυξης θεματικού τουρισμού (οικοτουρισμού, προσκυνηματικού, αγροτουρισμού) και συνεργειών του με τον αγροτικό τομέα, την παιδεία και τον πολιτισμό...

Πρωθούμε την πράσινη οικονομία και επιχειρηματικότητα, αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό και τα μοναδικά φυσικά και συγκριτικά πλεονεκτήματα στον ενεργειακό και αγροδιατροφικό τομέα...

Θα στηρίζουμε πλέον ειδικά τις μειονεκτούσες ομάδες, τους κλάδους που, ενώ συρρικνώνονται, έχουν πραγματικές δυνατότητες ανάπτυξης, την πράσινη επιχειρηματικότητα, τις υποδομές που εγκαταλείφθηκαν στην τύχη τους...

Θα συνδέσουμε, μέσω ενός και μόνο περιφερειακού σημείου συντονισμού δράσεων επιχειρηματικότητας, όλους τους ανθρώπους και τους φορείς που έχουν γνώσεις και μεράκι για παραγωγή έργου και που ποτέ δεν συνδέθηκαν μεταξύ τους με την Περιφέρεια ως συντονιστή, με στόχο **την αύξηση της παραγωγής, αλλά και της παραγωγικότητας στη Δυτική Μακεδονία** (Πανεπιστήμιο – Τ.Ε.Ι., σύνδεσμοι – σύλλογοι – επιμελητήρια – ομοσπονδίες, Μ.Κ.Ο., φοιτητές, άνεργοι, όλες τις διαδικτυακές ομάδες πολιτών που αγωνίζονται για εργασία και ανάπτυξη και κυρίως τους επιστήμονες της περιοχής που τόσο, μα τόσο απαξιώθηκαν)...

Θα προωθήσουμε στην αγορά νέες τάσεις και πολιτικές επιχειρηματικής ανάκαμψης που εφαρμόζονται σε περιφέρειες της Ευρώπης με παρόμοια χαρακτηριστικά...

Η Δυτική Μακεδονία θέλει και μπορεί να έχει **μια δεύτερη ευκαιρία** στη νέα εποχή των σύγχρονων επιχειρηματικών περιφερειών **με αφορμή τη μεταλινιτική μετεξέλιξη...**

➤ Πανεπιστήμιο-Έρευνα-Καινοτομία-Κοινωνία της Γνώσης

Η εικόνα σήμερα...

Οι ακαδημαϊκοί φορείς της περιοχής για πολλά χρόνια προσβλέπουν στην υποστήριξη της Περιφέρειας, η οποία είναι εκ του αποτελέσματος πενιχρή, αποσπασματική και κυρίως μη συνδεδεμένη δημιουργικά με την αγορά. Η Δυτική Μακεδονία σε θέματα εφαρμόσιμης έρευνας - καινοτομίας **στηρίζεται αποκλειστικά στις πρωτοβουλίες των ίδιων των επιχειρήσεων** και μεμονωμένα σε ερευνητές και νέους επιστήμονες. Το παραγωγικό σύστημα παραμένει περιορισμένο σε κλαδική εξειδίκευση και εξωστρέφεια, το μέγεθος των επιχειρήσεων είναι μικρό, η αποβιομηχάνιση είναι αποτέλεσμα και της έλλειψης εφαρμοσμένης καινοτομίας. Υπάρχει μεν η περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3), η οποία όμως δεν εφαρμόζεται ορθά και κυρίως, δεν εφαρμόζεται με συνέχεια. Ξένες επενδύσεις και επενδύσεις μεσαίας ή μεγάλης κλίμακας αποτελούν για χρόνια κενό γράμμα. Η περίφημη διασύνδεση της αγοράς με την έρευνα και την καινοτομία μετατίθεται συνεχώς στο μέλλον και στις αρμοδιότητες ενός ανύπαρκτου περιφερειακού μηχανισμού συντονισμού.

Γνωρίζουμε σε βάθος τις ιδιαιτερότητες της περιφέρειας, οι οποίες σχετίζονται με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά, τον ενεργειακό χαρακτήρα, το παραγωγικό μοντέλο και τις διαχρονικές διαρθρωτικές αδυναμίες που μεγεθύνονται από την παρατεταμένη οικονομική αστάθεια και προσθέτουν ουσιαστικά εμπόδια στην επιχειρηματικότητα. Ο αγροτικός και ο κτηνοτροφικός κλάδος βαίνουν συρρικνούμενοι, ενώ ο δευτερογενής τομέας οριζόμενος σε μεγάλο βαθμό από τον κλάδο της ενέργειας και δευτερευόντως από τον κλάδο της γούνας, συρρικνώνεται επίσης. Τέλος, ο κλάδος του τουρισμού και ο τομέας των υπηρεσιών γενικότερα δεν αποτελούν εκ των πραγμάτων κυρίαρχους οικονομικούς παράγοντες για τη Δυτική Μακεδονία.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Στη Δυτική Μακεδονία με βάση τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν υπάρχουν **ελάχιστα αποτελέσματα** ως προς την αφομοίωση ερευνητικών και καινοτόμων εφαρμογών στην παραγωγή και φυσικά στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των επιχειρήσεων.

Ενεργοποιούμε επιτέλους το ρόλο της σχετικής Περιφερειακής Στρατηγικής, με στόχο την εφαρμογή της, με τη συνδρομή του συνόλου των εμπλεκόμενων φορέων, μέσω του Σχεδίου Έρευνας - Καινοτομίας, ως τη βάση πολιτικών και επενδυτικών προτεραιοτήτων για την τόνωση της αναπτυξιακής δυναμικής της περιφέρειας.

Θα υποστηρίξουμε στρατηγικά και μέσω των διαθέσιμων πόρων όλες εκείνες τις ερευνητικές και καινοτόμες δράσεις, οι οποίες αναζητούνται ως αρχικές ιδέες στην επιχειρηματική γνώση και την πρόθεση για ανάπτυξη των ίδιων των ανθρώπων της αγοράς.

Θα συντονίσουμε αποτελεσματικά τη διασύνδεση της ακαδημαϊκής - ερευνητικής κοινότητας με τις αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις, μέσω του Περιφερειακού Συμβουλίου Καινοτομίας (Π.Σ.Ε.Κ.), το οποίο σήμερα είναι απολύτως ανενεργό.

Θα συνδράμουμε σε κλάδους και επιχειρήσεις, χρηματοδοτώντας σύγχρονα εργαλεία υποστήριξης (θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων και δικτύων ειδικού χαρακτήρα, στοχευμένους συνεργατικούς σχηματισμούς, ομάδες παραγωγών, κ.α.), τόσο των νέων και ελπιδοφόρων επιχειρήσεων, όσο και των υφιστάμενων που επιζητούν συνεχή ανάπτυξη και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Εφαρμόζουμε - χρηματοδοτούμε δράσεις και πρωτοβουλίες καινοτομίας, σύγχρονης & φιλικής στο περιβάλλον τεχνολογίας και έξυπνης εξειδίκευσης, με έμφαση στην απασχόληση και τη μείωση των οχλήσεων στο αστικό, αγροτικό και φυσικό περιβάλλον.

Η Περιφέρεια **δεν πρέπει να δαιμονοποιεί την υγιή επιχειρηματική και κατά περίπτωση καινοτόμο ανάπτυξη,** ούτε να παραμένει στην ασφαλή θέση της περιστασιακής χρηματοδότησης. **Μπαίνει μπροστά,** ως επικεφαλής της κάθε σημαντικής προσπάθειας υποστήριξης της αγοράς, για την παραγωγή νέου πλούτου, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την προστασία του περιβάλλοντος, αναλαμβάνοντας σχετικές πρωτοβουλίες...

➤ Παιδεία-Κατάρτιση-Απασχόληση

Η εικόνα σήμερα...

Γνωρίζουμε με πληρότητα τις θεσμικές αρμοδιότητες της περιφέρειας ως προς τα θέματα όλων των βαθμίδων της παιδείας, όπως και ως προς τα θέματα κατάρτισης - απασχόλησης. Έχουμε μελετήσει όλες τις δράσεις των τελευταίων ετών στους τομείς αυτούς από τους φορείς που εμπλέκονται και **έχουμε εντοπίσει τα κενά που σημειώνονται** σε υποδομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ καταγράφουμε τις εξελίξεις στα θέματα συγχώνευσης Τ.Ε.Ι. και Πανεπιστημίου, σεβόμενοι το αυτοδιοίκητο των δύο ιδρυμάτων.

Η κατάρτιση στην περιοχή μας, σε ότι αφορά στην τοπική αυτοδιοίκηση, είναι σχεδόν κάτι το άγνωστο για τον πολίτη και κυρίως για τον απασχολούμενο που επιθυμεί να εξειδικευτεί σε κάποια επαγγελματική κατεύθυνση. Η κατάρτιση **δεν έχει ποτέ συνδεθεί αποτελεσματικά** με τους δημιουργικούς κλάδους της περιφερειακής μας οικονομίας.

Σε ότι αφορά στην απασχόληση, τα πρόσφατα στοιχεία της Eurostat, αλλά και της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, δείχνουν δυστυχώς ότι υπολείπεται και μάλιστα με πολύ μεγάλη διαφορά, σε όλους τους δείκτες απασχόλησης σε σχέση με τους αντίστοιχους εθνικούς και ευρωπαϊκούς μέσους όρους. Αποτυπώνεται έτσι με έντονο τρόπο αυτό που ζούμε καθημερινά χιλιάδες οικογένειες στην περιοχή: **δραματική ανεργία**, παγιωμένη σε ποσοστά που προκαλούν τη συνεχή αγωνία για εισόδο στην αγορά εργασίας στη νεολαία και στο εν δυνάμει εργατικό δυναμικό. Παρά τη συνεχή αύξηση της ανεργίας, οι επιδοτούμενοι άνεργοι μειώνονται συνεχώς, καθώς τα εισοδηματικά και οικογενειακά κριτήρια έχουν γίνει δυστυχώς αυστηρότερα για τους δικαιούχους των επιδοτήσεων. Ολοένα περισσότεροι άνεργοι περιέρχονται σε ακόμη δυσμενέστερη θέση ως προς τα προς το ζην και οδηγούνται μαθηματικά στη φτώχεια.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Για πρώτη φορά **συνδέουμε μεθοδικά** την εκπαίδευση και την κατάρτιση με τους εργαζόμενους, πάνω στους τομείς και τους κλάδους που η Δυτική Μακεδονία έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα. Οι παρεμβάσεις μας θα συνδυάζουν μέτρα που περιλαμβάνουν δράσεις ανάπτυξης της απασχόλησης, κυρίως, στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά, ειδικά συνδυαστικά προγράμματα κατάρτισης και στοχευμένης ενίσχυσης της απασχόλησης σε δυναμικά αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό και τέλος ειδικά προγράμματα κατάρτισης που στοχεύουν στο ζητούμενο τεχνολογικό μετασχηματισμό και κυρίως στον παραγωγικό αναπροσανατολισμό της μεταλιγνιτικής περιόδου...

Θα υποστηρίξουμε μέσω των πόρων, κυρίως, από το τρέχον Π.Ε.Π. τους κλάδους της αγοράς με ειδικά εκπαιδευμένο, νέο, ανθρώπινο δυναμικό, είτε ως

αυτοαπασχολούμενους, είτε ως νέους εργαζόμενους σε υφιστάμενες και αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις...

Θα στηρίξουμε την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε συνεργασία με τους αντίστοιχους επιστημονικούς φορείς διαφόρων ειδικοτήτων και τις αντίστοιχες διευθύνσεις εκπαίδευσης...

Θα προσπαθήσουμε να συνδράμουμε αποτελεσματικά σε φορείς και δήμους για βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και των αντίστοιχων εποπτικών μέσων στα παιδιά μας, στο Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο...

Θα εργαστούμε για τον προσανατολισμό και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών σε έρευνα πάνω σε νέες τεχνολογίες, καινοτόμες ιδέες, σε συνδυασμό με την επιχειρηματικότητα...

Η Δυτική Μακεδονία **πρέπει να είναι μια περιφέρεια που δημιουργεί την επιχειρηματική νοοτροπία στα παιδιά από μικρή ηλικία**, με στόχο αυτά να οδηγηθούν σε σπουδές και επαγγέλματα της πραγματικής οικονομίας, έξω από την προσδοκία απασχόλησης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, νοοτροπία που καλλιεργήθηκε για χρόνια στην περιοχή και στη χώρα...

Γ. Περιφερειακές Ενότητες - Οργανισμός, Νέες Πολιτικές & Πρωτοβουλίες

➤ Ο Οργανισμός και οι υπηρεσίες προς τους πολίτες

Η εικόνα σήμερα...

Δύσκολα κάποιος πολίτης της Δυτικής Μακεδονίας σήμερα μπορεί να διακρίνει το στίγμα και το ρόλο της Περιφερειακής Διοίκησης στην κοινωνία και την οικονομία της Περιφέρειάς μας. Παράπονα εκφράζονται από το σύνολο σχεδόν των στελεχών που εργάζονται στον Οργανισμό της Περιφέρειας, μετά από σχεδόν 5 χρόνια άσκησης διοίκησης της απερχόμενης Περιφερειακής Αρχής, ως προς την έλλειψη στόχων και στρατηγικής της πολιτικής ηγεσίας, αλλά και άγνοιας στοιχειωδών αρχών διοίκησης και διαχείρισης προσωπικού. Η αποτελεσματικότητα, η ποιότητα και η ταχύτητα εξυπηρέτησης των πολιτών από τις Υπηρεσίες του Οργανισμού οπισθοχώρησαν σημαντικά. Η εσωτερική λειτουργία του Οργανισμού δεν είχε κανένα προσανατολισμό και καμία συνοχή, καθοδηγούμενη από δύο διορισμένους Εκτελεστικούς Γραμματείς που δεν κατάφεραν να ενεργοποιήσουν και να εμπνεύσουν το αξιόμαχο και με υψηλά προσόντα στελεχιακό προσωπικό στην παραγωγή έργου και απόκτηση διακριτής ταυτότητας από τα άλλα επίπεδα διοίκησης, τόσο της κεντρικής όσο και της αυτοδιοίκησης Α' βαθμού. Αυτή η αναποτελεσματική γραμμή διοίκησης απέχει χιλιόμετρα από κάθε έννοια συνεργατικότητας και κυρίως απέχει από το σεβασμό της προσωπικότητας και των ικανοτήτων των υπαλλήλων του Οργανισμού. Ο σημερινός περιφερειάρχης, στερούμενος και ο ίδιος ακόμη στοιχειωδών γνώσεων και εμπειριών δημόσιας διοίκησης, **εκτέθηκε πολλαπλά ως προς το διοικητικό αποτέλεσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας προς τους πολίτες.**

Χωρίς επιχειρησιακό σχέδιο και χωρίς προσανατολισμό στην εξυπηρέτηση των πολιτών, ελάχιστοι από αυτούς γνωρίζουν σήμερα τι μπορεί να κάνει η Περιφέρεια για αυτούς και πως μπορούν να εξυπηρετηθούν γρήγορα και αποτελεσματικά, χωρίς να περιφέρονται από γραφείο σε γραφείο της διοίκησης ή στις αποσπασματικές πολυδιαφημισμένες και πολυδάπανες ηλεκτρονικές υπηρεσίες που διατίθενται από την ιστοσελίδα της Περιφέρειας.

Αξίζει να αναφέρουμε πως η ίδια η Περιφέρεια, ως Οργανισμός, **δεν έχει αξιοποιήσει ούτε ένα ευρώ από το δικό μας Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** και τους διαθέσιμους πόρους της Ψηφιακής Σύγκλισης του Άξονα 2 και **δεν έχει υλοποιήσει καμία δράση και πρωτοβουλία** μέσω της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού, ούτε μέσω του Π.Ε.Π., ούτε μέσω των διαθέσιμων τομεακών κονδυλίων. Εικόνα ντροπής, εικόνα μιας Περιφέρειας αδύναμης, μιας Περιφέρειας κομπάρσου. **Εικόνα μιας Περιφέρειας που μας γεμίζει θλίψη το λιγότερο...**

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Εφαρμόζουμε ένα αποτελεσματικό σύστημα παραγωγικού και διοικητικού εκσυγχρονισμού του Οργανισμού, καθώς ο διοικητικός και αναπτυξιακός σχεδιασμός θα πρέπει να είναι ολιστικός, απολύτως ρεαλιστικός και κυρίως εφαρμόσιμος.

Εφαρμόζουμε επιστημονικό και όχι εμπειρικό σύστημα διοίκησης ως δυναμικό και συμμετοχικό εργαλείο που θα επικαιροποιείται συνεχώς, σύμφωνα με τις θεσμικές απαιτήσεις του κράτους. Ο προγραμματισμός, η στοχοθέτηση, η μεθοδολογία υλοποίησης και η αξιολόγηση δράσεων και αποτελεσμάτων θα είναι ξεκάθαρες τακτικές κινήσεις που θα υπηρετούν την αρχική στρατηγική με τη συμμετοχή και συνεργασία των εργαζομένων, σε όλα τα στάδια των αποφάσεων.

Βελτιώνουμε κατακόρυφα **τις υπηρεσίες που προσφέρει η Περιφέρεια με επιστημονική οργάνωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες και στους επιχειρηματίες για την παραγωγή αναπτυξιακού έργου ή την άμεση ανταπόκριση σε κάθε αίτημα που αφορά στις αρμοδιότητες που ορίζει η κείμενη νομοθεσία.**

Κάνουμε πράξη μετά από χρόνια οπισθοχώρησης **τη χρήση κάθε μορφής σύγχρονης τεχνολογίας δημόσιας διοίκησης, προκειμένου οι υπηρεσίες να παρέχονται με ευκολία, ταχύτητα, ασφάλεια και αξιοπιστία.**

Εκπαιδεύουμε το δυναμικό του Οργανισμού στα σύγχρονα εργαλεία πληροφορικής και επικοινωνιών και στα σύγχρονα διοικητικά συστήματα εξυπηρέτησης των πολιτών.

Ενισχύουμε και ενεργοποιούμε τις Διοικητικές Υπηρεσίες της Περιφέρειας για την αξιοποίηση των πόρων από το Π.Ε.Π. 2014-2020, αλλά και από τις υπόλοιπες διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις του Ε.Σ.Π.Α. προς τους φορείς δημόσιας διοίκησης.

Εκκινούμε νομοθετικές πρωτοβουλίες, στο περιφερειακό επίπεδο, μείωσης της γραφειοκρατίας και άρσης της διοικητικής απομόνωσης, μέσω αναβαθμισμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Ισορροπούμε το θεσμικό και διοικητικό ισοζύγιο με στόχο να είναι θετικό, να στοχεύει στη συνεχή απλοποίηση των διαδικασιών και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, στην εξασφάλιση του δικαίου και να διέπεται από τη λογική της αναλογικότητας.

Χτίζουμε βάσεις δεδομένων για σημαντικούς τομείς της οικονομίας, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος της Δυτικής Μακεδονίας που αξιοποιούνται ως πραγματικά δεδομένα για τη χάραξη στρατηγικής και άσκηση ρεαλιστικής πολιτικής, τόσο για την επίλυση προβλημάτων, όσο και για την αξιοποίηση ευκαιριών και αναπτυξιακής προοπτικής.

Καταργούμε χρονοβόρες διαδικασίες και επίπεδα διοίκησης με ασαφείς αρμοδιότητες, οι οποίες σήμερα δημιουργούν δυσλειτουργίες και αναποτελεσματικότητα.

Συμβάλλουμε στη δημιουργία περιφερειακών αντιπροσωπευτικών συλλογικοτήτων σε επαγγελματικούς, κοινωνικούς, πολιτισμικούς, αθλητικούς και άλλους τομείς και πεδία της καθημερινής ζωής στην Περιφέρειά μας, για καλύτερο συντονισμό και έκφραση των τοπικών κοινωνιών με κοινά χαρακτηριστικά και συνεργασία με την Περιφερειακή Διοίκηση σε ζητήματα που έχουν περιφερειακή διάσταση και απαιτούν περιφερειακή συνείδηση.

Δημιουργούμε εν τέλει πραγματικά, μια **Περιφέρεια των Ανοικτών Δεδομένων** που θα καλλιεργεί τη συλλογικότητα και θα εκφράζει την Περιφερειακή συλλογική αποτελεσματικότητα.

➤ **Νέοι τομείς πολιτικής**

Η εικόνα σήμερα...

Οι επιλογές της πολιτικής κατεύθυνσης σε κοινωνικούς και αναπτυξιακούς τομείς από τη συμπολίτευση που διοικεί σήμερα την Περιφέρεια είναι στην καλύτερη περίπτωση αδύναμες και αμήχανες. Στερούνται οποιασδήποτε φρέσκιας ιδέας και εφαρμογής των νέων τάσεων και κατευθύνσεων (avant-garde) που κυριαρχούν, εδώ και χρόνια, σε σύγχρονες ευρωπαϊκές περιφέρειες, αλλά και σε ελληνικές περιφέρειες με ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Δύσκολα βρίσκει κάποιος εφαρμοσμένες στρατηγικές που ενισχύουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων, στρατηγικές που ανοίγουν ορίζοντες σε νέες διαδρομές της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στη Δυτική Μακεδονία, όπου η πρωτόγνωρη ανεργία και η δημογραφική κατάρρευση γεμίζουν με αγωνία και μελαγχολία τους ανθρώπους της και απειλούν ευθέως την κοινωνική συνοχή και την πρόοδο στον τόπο μας.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Για πρώτη φορά **εισάγουμε στην αναπτυξιακή ατζέντα πλήθους πρωτοβουλιών και δράσεων ειδικού χαρακτήρα** που διαπνέονται από τις σύγχρονες αντιλήψεις ενός κόσμου που εξελίσσεται:

Διατηρησιμότητα αστικής ζωής και υποδομών με προστασία της γης και των φυσικών πόρων, δράσεις στήριξης και συγκράτησης του πληθυσμού στα απομακρυσμένα χωριά της περιφέρειας, στήριξη της μετοίκησης ελληνικών οικογενειών από μεγάλα αστικά κέντρα σε χωριά της Δυτικής Μακεδονίας προς ενδυνάμωση του πληθυσμού. Δράσεις στήριξης του θεσμού της οικογένειας, δράσεις για αύξηση των γεννήσεων, διαγενεακή δικαιοσύνη. Βιώσιμη περιαστική ανάπτυξη, οικονομία παραμεθωρίων περιοχών, ορεινή οικονομία, οικονομική της ανάπτυξης, ψηφιακή οικονομία, φόρουμ προώθησης θεμάτων ΜμΕ. Ομάδες ευρωπαϊκής εξωστρέφειας, κλαδικές πολιτικές, εργαλεία δημιουργίας ανταγωνιστικού επενδυτικού περιβάλλοντος, στρατηγικές εφοδιαστικών αλυσίδων. Ανοικτή παιδεία και κατάρτιση, τεχνική εκπαίδευση, λιμναία εκπαίδευση, επιχειρηματική νοοτροπία νέων ανθρώπων, εκπαιδευτικός τουρισμός, υποστήριξη επαγγελματιών για επαναφορά στην αγορά και το επιχειρείν. Δράσεις: μείωσης σπατάλης τροφίμων, οικολογικής διατροφής, ασφάλειας τροφίμων, οικολογικής καινοτομίας, αντιμετώπισης κοινωνικών προκλήσεων - ανισοτήτων και φτώχειας, ψηφιακής διαβούλευσης, διεκδικούμενων χρηματοδοτικών εργαλείων κ.α.

Πρωθούμε:

Ανακατεύθυνση της αγροτικής και βιομηχανικής πολιτικής της περιφέρειας καθώς μετεξελίσσεται ως προς τον τρόπο εφαρμογής της, μέσα από ένα δημιουργικό πνεύμα που διακατέχει όλα τα στελέχη που συμμετέχουν με μεγάλα αποθέματα γνώσης και εμπειριών στην ομάδα του υποψήφιου Περιφερειάρχη.

Σύνδεση της αύξησης της αγροτικής παραγωγής και της παραγωγικότητας με το μείζον δημογραφικό πρόβλημα στη Δυτική Μακεδονία με την εξασφάλιση ελάχιστου εισοδήματος και των ειδών διατροφής πρώτης ανάγκης σε οικογένειες ή νέους ανθρώπους που βάσει σχεδίου θα επιλέξουν να έρθουν σε χωριά της Περιφέρειας μας.

Στήριξη του εθελοντισμού και των οργανωμένων ομάδων εθελοντών που καταπιάνονται με σοβαρά κοινωνικά ζητήματα και αφορούν στην υγεία, πρόνοια, φτώχεια, στήριξη των ανέργων, προστασία περιβάλλοντος, αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών κ.α.

Ανάδειξη και ενδυνάμωση του καταναλωτικού κινήματος για τη σωστή ενημέρωση των δικαιωμάτων και των δυνατοτήτων των καταναλωτών, την ομαλή λειτουργία της αγοράς και την αντιμετώπιση ζητημάτων που προκύπτουν από τη ραγδαία επέκταση της παγκοσμιοποίησης.

Ενίσχυση του πνεύματος του συνεργατισμού, του κοινοτισμού και της συλλογικότητας προς ενίσχυση της θέσης, της διαπραγματευτικής δύναμης και της αποτελεσματικότητας των πολιτών. Αναβαθμίζοντας την ποιότητα της ζωής, της προσδίδουμε πιο ανθρώπινο χαρακτήρα.

Στήριξη της επιστημονικής τεχνικής κοινωνικής έρευνας πάνω στα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα της Δυτικής Μακεδονίας, σε συνεργασία με αντίστοιχους φορείς επιστημονικής γνώσης της Ελλάδος και του εξωτερικού, για εξεύρεση βέλτιστων λύσεων και πρακτικών στον τόπο του προβλήματος.

Αξιοποίηση του τεράστιου ανθρώπινου κεφαλαίου των Δυτικομακεδόνων της ομογένειας σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων που μπορούν να χτιστούν γόνιμες συνεργασίες αμοιβαίου οφέλους.

Καθιέρωση και επέκταση του θεσμού της υιοθεσίας – χορηγίας από εν δυνάμει ευεργέτες και δωρητές, για σημαντικές δράσεις που θα αμβλύνουν προβλήματα και δυσκολίες ζωτικής σημασίας στη Δυτική Μακεδονία, προς καλλιέργεια και ανάδειξη του πνεύματος φιλελληνισμού, ανθρωπισμού και φιλοπατρίας.

Γιατί **τις πολιτικές τις εφαρμόζουν άνθρωποι έτοιμοι να παράξουν έργο, άνθρωποι που εκτίθενται δημόσια** και διεκδικούν την ψήφο των πολιτών για να λάβουν θέσεις ευθύνης...

Δε δημιουργούμε πολιτικά στελέχη που εκπαιδεύονται στη δημόσια διοίκηση πάνω στις **πλάτες των πολιτών** που περιμένουν επιτέλους κάποια άμεσα αποτελέσματα, αλλά **επιλέγουμε τους πρώτους μεταξύ ίσων**, όσων συμφώνησαν να συμμετέχουν στην προσπάθεια μας να αξιοποιήσουμε τους πλέον καταρτισμένους και έμπειρους για την αξιοποίηση πόρων και ευκαιριών που προσφέρει η περίοδος της σταδιακής ανάκαμψης, από την εφιαλτική περίοδο των τελευταίων ετών της οικονομικής κρίσης...

➤ **Σημαντικές νέες πρωτοβουλίες**

Η εικόνα σήμερα...

Η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού με συγκεκριμένες κατευθύνσεις δεν επέτρεψε να αναληφθούν στη Δυτική Μακεδονία δημιουργικές πρωτοβουλίες, είτε για την αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων, είτε για την αξιοποίηση ευκαιριών και δημιουργίας νέων προοπτικών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η κατάσταση που επικρατεί τα τελευταία χρόνια στους τρεις μεγαλύτερους εργοδότες της Δυτικής Μακεδονίας και οι δύσκολες εξελίξεις που προοιωνίζονται σ' αυτούς. Η στάση της περιφερειακής αρχής δείχνει να μην έχει αντιληφθεί τη σοβαρότητα της κατάστασης, με τις δραματικές επιπτώσεις, από τη σοβαρή μείωση της συμμετοχής του λιγνίτη στο ενεργειακό μίγμα της χώρας, από τη σοβαρότερη κρίση στον κλάδο της γούνας των τελευταίων δεκαετιών και από την αποδόμηση του κλάδου της κτηνοτροφίας και δη της αιγοπροβατοτροφίας την τελευταία τριετία. Καμία πρωτοβουλία επ' αυτών και κανένα σχέδιο αντιμετώπισης, είτε της κρίσης, είτε των επερχόμενων εξελίξεων.

Ο πολίτης έχει μπερδευτεί για τις πραγματικές αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης του 2^{ου} βαθμού (αιρετές περιφέρειες) με αυτές των Δήμων και φυσικά με αυτές του κράτους. Την τελευταία 5ετία η σύγχυση αυτή δημιουργήθηκε από τα στελέχη της σημερινής Περιφερειακής Διοίκησης, άλλες φορές με σχεδόν μεθοδικό τρόπο και άλλες φορές ως αποτέλεσμα της πλήρους άγνοιας πτυχών του θεσμικού περιβάλλοντος και ακόμη χειρότερα, ως αποτέλεσμα της πολιτικής λαϊκισμού που διαπνέει την απερχόμενη περιφερειακή ομάδα, που χαρακτηρίζεται από έλλειψη συνοχής και πολιτικής κατεύθυνσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η χειρότερη επίδοση της Περιφέρειας στην απορροφητικότητα του τρέχοντος Π.Ε.Π. συγκριτικά με τις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας. Είναι οξύμωρο το φαινόμενο, η Περιφέρεια με τη μεγαλύτερη ανεργία στη χώρα να είναι και η τελευταία Περιφέρεια στην απορρόφηση κονδυλίων και στις δράσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας.

Συνεχείς δηλώσεις και ανακοινώσεις επί παντός επιστητού, υποστηριζόμενες πολλές φορές με ανακριβή στοιχεία και δεδομένα. Καθαρά επικοινωνιακή πολιτική για πρόσκαιρα οφέλη που δυστυχώς διογκώνουν τα προβλήματα για την επόμενη Περιφερειακή Αρχή. Δε χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να καταλάβει πως η Περιφέρεια δεν καθοδηγείται από ανθρώπους με εμπειρία, γνώση και ευρύτητα σκέψης, παρά από μια άτακτη και απολύτως μη συνεκτική ομάδα ανθρώπων που βρέθηκαν τυχαία σε θέσεις ευθύνης και καθορίζουν το μέλλον των πολιτών αυτής της γωνιάς της χώρας. Η απερχόμενη Περιφερειακή Αρχή "κατάφερε" να ολοκληρώσει τη συγγραφή ενός Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης, όχι σε 6 μήνες, όπως προβλέπεται, αλλά σε 4 ολόκληρα χρόνια. Αν κάποιος αναζητήσει το σχέδιο αυτό να εφαρμόστηκε έστω και στο ελάχιστο, θα εκπλαγεί, καθώς το αποτέλεσμα είναι σχεδόν μηδενικό και φυσικά μη επίσημα αξιολογημένο από

εξωτερικό εμπειρογνώμονα. Αναφερόμενοι δε, σε σημαντικές νέες πρωτοβουλίες που θεωρητικά μπορούν να αλλάξουν τον αναπτυξιακό χάρτη, το αποτέλεσμα είναι το ίδιο αρνητικό.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Με δεδομένα πως οι εθνικοί πόροι είναι περιορισμένοι και πως η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής χρηματοδότησης στον κόσμο, γνωρίζουμε σε βάθος τον τρόπο και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουμε για να φέρουμε **συμπληρωματικούς πόρους, ειδικές δράσεις και επενδύσεις στην περιοχή μας.**

Στοχεύουμε να βελτιώσουμε το δείκτη επιχειρηματικής κουλτούρας, όπου η Δυτική Μακεδονία κατατάσσεται τελευταία στη χώρα και 2 θέσεις πριν το τέλος στο επίπεδο των 262 ευρωπαϊκών περιφερειών.

Αναλαμβάνουμε νέες πρωτοβουλίες (και με επιθετικού χαρακτήρα διεκδίκηση νέων πόρων) για την περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου των πολιτικών μας (μεταξύ άλλων για τη νεολαία, την οικονομία, το περιβάλλον και τον πολιτισμό). Αναφέρουμε τις σημαντικότερες από αυτές που σχεδιάζουμε με τα στελέχη της περιφερειακής μας ομάδας:

- **Ενεργειακός τομέας:** Κέντρο Ενεργειακών Εξελίξεων, Τεχνολογίας και Περιβάλλοντος, συνεργασίες και συμμετοχή σε ευρωπαϊκά δίκτυα ενεργειακών πόλεων και ερευνητικών κέντρων, συνεργασίες με χώρες της Άπω Ανατολής.

- **Αγροδιατροφικός τομέας:** συμβούλιο χάραξης στρατηγικής στον αγροδιατροφικό τομέα, γεωργικές εφαρμογές, πρόγραμμα γεωργικής εκπαίδευσης, πρόγραμμα διδακτικών φαρμών, σχέδιο εγγειοδιαρθρωτικών και εγγειοβελτιωτικών παρεμβάσεων, σχέδιο ανάπτυξης αρωματικών – φαρμακευτικών φυτών, σχέδιο ανάπτυξης ευγενών φυτών και τομείς ανάπτυξης νέων προϊόντων, στήριξη έρευνας βιοσκευασμάτων για τη βιολογική γεωργία, σύνδεση βιοοικονομίας και βιοποικιλότητας Δυτικής Μακεδονίας, πρόγραμμα ανάπτυξης δεντροκομίας, πρόγραμμα στήριξης της ορεινής κτηνοτροφίας και της φέτας και ανάπτυξη νέων τυροκομικών προϊόντων Δυτικής Μακεδονίας, καθετοποιημένη παραγωγική διαδικασία επώνυμων, ποιοτικών, πιστοποιημένων υψηλής διατροφικής και προστιθέμενης αξίας τελικών προϊόντων Δυτικής Μακεδονίας (έναρξη με ψωμί, κρέας, γάλα, κρασί, αρωματικά φυτά και συνέχεια με όσπρια, μήλα, ροδάκινα, κάστανα, καρύδια, αμύγδαλα, ελαιόλαδο), ανάδειξη και προώθηση του αλιευτικού πλούτου της Δυτικής Μακεδονίας, στήριξη της παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού και της σποροπαραγωγής, σχέδιο ποιοτικής παραγωγής «ο δρόμος της ποιότητας», παρατηρητήριο αγροτικών προϊόντων Δυτικής Μακεδονίας.

- **Επιχειρηματικότητα και καταπολέμηση της ανεργίας:** Φυτώριο Νεοφυών Επιχειρήσεων, Δομή Πιστοποίησης και σήμανσης τοπικών προϊόντων (σήμα Δυτικής

Μακεδονίας), Συμβούλιο Εξαγωγών και Εξωστρέφειας, μηχανισμός δημιουργίας στελεχών για την επέκταση σε νέες αγορές στο εξωτερικό, επιχειρηματικά φεστιβάλ, κλαδικές εκθέσεις και επιστημονικά συνέδρια, θεματικά επιχειρηματικά δίκτυα - συνεργατικοί σχηματισμοί στην αγροδιατροφή και σε άλλους τομείς, καθετοποιημένες παραγωγικές διαδικασίες αγροτικών προϊόντων – ορυκτών και άλλων φυσικών πόρων, παρατηρητήριο υποστήριξης απασχόλησης, φτώχειας και κοινωνικής συνοχής, στήριξη της ναυτικής εκπαίδευσης στα ΕΠΑ.Λ., διασύνδεση της κατασκευαστικής βιομηχανίας με το ναυπηγοεπισκευαστικό και ναυτιλιακό τομέα.

• **Μεταποίηση:** πρόγραμμα στήριξης της γούνας και της εκτροφής γουνοφόρων ζώων, στήριξη της επεξεργασίας και παραγωγής προϊόντων ξύλου, στήριξη της επεξεργασίας σίτου, γάλακτος, κρέατος, αρωματικών φυτών, αλιευμάτων, δέρματος, μαλλιού στη Δυτική Μακεδονία, αξιοποίηση της τέφρας του λιγνίτη στον κατασκευαστικό κλάδο.

• **Έρευνα και καινοτομία:** Ακαδημία Ιατρικής Γεωργίας, τεχνολογία ξύλου, κλινικές μελέτες τοπικών αγροδιατροφικών προϊόντων, πρόγραμμα στήριξης της ρομποτικής και των νέων τεχνολογιών στα τεχνικά λύκεια, παραγωγικές διαδικασίες με μηδενικές εκπομπές CO₂.

• **Τουρισμός:** Ειδικές Δράσεις Ψηφιοποίησης Πολιτιστικού Αποθέματος & Προώθησης Τουριστικού Προϊόντος, σήμα ποιότητας τουριστικών υπηρεσιών Δυτικής Μακεδονίας, μοναδικότητες Δυτικής Μακεδονίας, στήριξη αρχαιολογικών χώρων, δίκτυα παραγωγικών δραστηριοτήτων (ΔΙΜΕΓΑΛ) – διαδρομές περιηγητικών και περιπατητικών μονοπατιών (φυσικοί, πολιτισμικοί, ανθρωπογενείς πόροι), οργάνωση – διασύνδεση και αξιοποίηση παλιοντολογικού πλούτου, ανάδειξη και αξιοποίηση τοπικής αρχιτεκτονικής, μοναστηριακές διαδρομές, στήριξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (οικοτουρισμός, αγροτουρισμός, γεωτουρισμός, κ.α.).

• **Περιβάλλον:** Αλιάκμονας το ποτάμι που μας ενώνει, δίκτυο λιμνών και υδάτινων οικοσυστημάτων, συστηματικές αναδασώσεις και δεντροφυτεύσεις, σήμα ποιότητας προϊόντων οικολογικά ευαίσθητων περιοχών, πρόγραμμα αντιμετώπισης της διάβρωσης των εδαφών και συγκράτησης αυτών, στήριξη δράσεων πρόληψης λειψυδρίας και πλημμυρών / ρύπανσης αέρα – νερών – εδαφών, σχέδιο εξοικονόμησης νερού - ενέργειας και φυσικών πόρων.

• **Υγεία:** στήριξη δράσεων εκπαίδευσης ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού στα νοσοκομεία, επιδημιολογικές μελέτες νόσων και αιτιών θανάτων, δράσεις προληπτικής ιατρικής, ανάπτυξη Ιπποκράτειου ιατρικής, στήριξη των θαλάμων αναζωογόνησης των επειγόντων περιστατικών.

• **Ποιότητα Ζωής:** στήριξη μαζικού, σχολικού και εργασιακού αθλητισμού, προώθηση της εθελοντικής προσφοράς στα νοσοκομεία, ανάδειξη του πνεύματος

φιλελληνισμού και ενεργοποίηση των πολιτιστικών - επαγγελματικών - περιβαλλοντικών συλλόγων στην κατεύθυνση καταπολέμησης της ανεργίας, δράσεις διατροφικής πολιτικής, δομές στήριξης Α.Μ.Ε.Α. - ατόμων με Αλτσχάϊμερ, δράσεις μείωσης της ηχορύπανσης, δράσεις λαϊκής επιμόρφωσης και ενημέρωσης του καταναλωτή.

- **Συνέργειες:** αγροτικού - πολιτισμικού - τουριστικού - ιατρικού τομέα, κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης - αγροτικής παραγωγής και τουρισμού, γαστρονομία Δυτικής Μακεδονίας, επιχειρηματικότητα και σύγχρονες εφαρμογές παραδοσιακών προϊόντων, ενεργοποίηση και σύναψη συνεργασιών με τους Δυτικομακεδόνες ομογενείς για δράσεις αμοιβαίου οφέλους προόδου και ευημερίας, κ.α.

Ως νέα Περιφερειακή Αρχή δεσμευόμαστε να δημιουργήσουμε το κατάλληλο περιβάλλον με την ανάληψη σχετικών πρωτοβουλιών που θα επιτρέπουν τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών της Δυτικής Μακεδονίας, με τη δημιουργία των σχετικών υποδομών και με δράσεις επιμόρφωσης των συμπολιτών μας. Στόχος η συνολική αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου των πολιτών, ως αναγκαία προϋπόθεση προόδου και ευημερίας συνολικά της τοπικής μας κοινωνίας.

➤ Η Ευρωπαϊκή διάσταση της Δυτικής Μακεδονίας

Η εικόνα σήμερα...

Η Δυτική Μακεδονία οπισθοχώρησε δραματικά την τελευταία πενταετία ως προς τον ευρωπαϊκό της προσανατολισμό. Η Ενωμένη Ευρώπη, τα θεσμικά της όργανα και δυστυχώς, ακόμα και οι χρηματοδοτήσεις της, μέσω του Ε.Σ.Π.Α., πολλές φορές αμφισβητήθηκαν ή απαξιώθηκαν, ενώ φυσικά δε γίνεται καν λόγος για τυχόν σχετικές πρωτοβουλίες που άφησαν θετικό πρόσημο στην περιοχή μας, με ευθύνη της απερχόμενης Περιφερειακής Αρχής. Εγκλωβισμένοι σε μια αγεωγράφητη πολιτικά διάθεση ανάπτυξης, οι σημερινοί διοικούντες αγνοούν πλήρως το τι συμβαίνει ταχύτατα πλέον στην Ευρώπη και στο που οδεύει η προοπτική των περιφερειών, του σημαντικότερου θεσμού της Ε.Ε., που παρακολουθείται για τις επιδόσεις του στατιστικά σε όλες τους τομείς. Η περιοχή μας υστερεί πραγματικά σε όλους τους δείκτες μεταξύ των περιφερειών της Ευρώπης, οι συνεργασίες με άλλες περιοχές και χώρες είναι ανύπαρκτες και οι όποιες μετακινήσεις προς το εξωτερικό της χώρας είναι συνήθως για τη συμμετοχή σε εκθέσεις τουριστικού χαρακτήρα. Είναι απίστευτο κι όμως αποτελεί την πραγματικότητα, μια Περιφέρεια να στερείται απόλυτα πρωτοβουλιών ενίσχυσης του ευρωπαϊκού της χαρακτήρα. Φαίνεται όμως ότι είναι μια ταιριαστή πολιτική στα χαρακτηριστικά αυτών, οι οποίοι από συγκυρίες βρέθηκαν να ασκούν πολιτική σε τομείς και κατευθύνσεις που είτε αγνοούν, είτε είναι αντίθετες στα πολιτικά τους πιστεύω, που ανήκουν πραγματικά σε άλλες εποχές ενός μακρινού παρελθόντος.

Αλλάζουμε πορεία γιατί...

Με έργα και όχι με λόγια, **στοχεύουμε με την αξιοποίηση συμπληρωματικών διεκδικούμενων πόρων και συνεργασιών** σε μια πραγματική βιώσιμη και πράσινη περιφερειακή ανάπτυξη, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα κοινωνική, περιβαλλοντική και πολιτισμική βιωσιμότητα: Από τις πιο απομακρυσμένες, δυσπρόσιτες, παραμεθόριες περιοχές έως τις ελκυστικότερες και ομαλότερες αστικές ζώνες, τόσο των ορεινών και μειονεκτικών αγροτικών οικισμών, όσο και των πολυπληθέστερων αστικών μας κέντρων, συμπεριλαμβανομένων των σπάνιων και διεθνώς αναγνωρισμένων βιοτόπων, καθώς και των έντονα υποβαθμισμένων από τις εξορυκτικές δραστηριότητες περιοχών

Θα διεκδικήσουμε συστηματικά και τεχνοκρατικά πόρους από άγνωστα χρηματοδοτικά εργαλεία μέχρι σήμερα στην περιφέρειά μας [εργαλεία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, ειδικά πακέτα τύπου Γιουνκέρ, μηχανισμοί τύπου Elena, Jessica, Margarite, αλλά και ειδικά προγράμματα όπως COSME, ESPON, Interact, Π.Α.Ν. (Πρωτοβουλίες για την Απασχόληση των Νέων) κ.α.]. Νέοι πόροι θα διεκδικηθούν μέσα από ένα ειδικό τεχνοκρατικό σχήμα αποτελούμενο από τα καλύτερα στελέχη του

προσωπικού της Περιφέρειας, αλλά και του επιστημονικού δυναμικού από τον ιδιωτικό χώρο, τα επιμελητήρια και την ακαδημαϊκή κοινότητα

Θα χτίσουμε γέφυρες συνεργασίας με περιφέρειες της πατρίδας μας, αλλά και άλλων ευρωπαϊκών ή και τρίτων χωρών, αναπτύσσοντας συνεργασίες και συμμαχίες οικονομικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού, τεχνολογικού και πολιτισμικού περιεχομένου...

Στόχος μας αποτελεί να δέσουμε συμπληρωματικά και με μεταξύ τους συνέργειες ευρωπαϊκά προγράμματα και χρηματοδοτήσεις, ώστε να είναι όσο το δυνατό πολλαπλασιαστικά τα οφέλη για τους πολίτες της περιοχής μας...

Καθιερώνουμε τη συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση όλων των προγραμμάτων προς επιτάχυνση της απορρόφησης και της αποτελεσματικότητας των κονδυλίων, ώστε τα χρήματα να φτάνουν έγκαιρα στη Δυτική Μακεδονία, στην αγορά και στους πολίτες...

Εμβαθύνουμε στις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας με βελτίωση και εκσυγχρονισμό των υποδομών και των δικτύων σε όλη τη Δυτική Μακεδονία, για ανάπτυξη νέων εφαρμογών και προσέλκυση νέων επενδύσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας των πολιτών της Περιφέρειας μας...

Με αιχμές τον πολιτισμό και τη νεολαία μας θα προσπαθήσουμε να ενεργοποιήσουμε πρωτοβουλίες, επίσης μη αξιοποιημένες από τη σημερινή Περιφερειακή Αρχή, όπως τα προγράμματα Europe for Citizens, Δημιουργική Ευρώπη κ.α.